

*V Gospodovem imenu
prosim vse brate, naj si
prisvojijo vsebino
in smisel tistega,
kar je v tem načinu
življenja zapisano
v zveličanje naše
duše, in se v svojem
spominu pogosto
v to poglabljajo.*

Fonte Colombo

Novi generalni minister OFM

Po stopinjah sv. Frančiška Asiškega

Sklic volilnega kapitlja FSR

Prvomajsko kolesarjenje FRAMA

Romanje ob 150-letnici smrti

arškega župnika Janeza Vianneya

Kazalo

Franciškovska duhovnost			
Fonte Colombo	4		
Navdih ob sv. Frančišku	6		
Naša evangelizacija			
Novice p. Pepija,	17		
Pismo iz Gvajane	18		
Napovednik dogodkov	20		
Iz naših družin			
Novi generalni minister reda manjših bratov	21		
Novi generalni vikar reda manjših bratov	21		
Novi generalni definitorji OFM Po stopinjah	22		
sv. Frančiška Asiškega	23		
FSR			
Volilni kapitelj Bratstvo Frančiškovega tretjega reda sv. Benedikt Afričan v Natitingouju	24		
	25		
Mladi Frančišku			
Prvomajsko kolesarjenje FRAMA	28		
Vabilo v Assisi	30		
Brezpogojna ljubezen	31		
Razvedrilo			
Nagrada številčnica	32		
Pravičnost in mir			
Finančna kriza in okolje	33		
Proti gospodarski krizi potrebujemo nov sistem vrednot	34		
400 milijonov Afričanov trpi revščino	35		
Kaj razumemo pod etično rabo naravnih in finančnih virov	35		
Trgovina z ljudmi: »strahotna žalitev dostojanstva«	36		
Korenine in sadovi			
Življenje sv. Frančiška	38		
Sveta dežela			
Via Egnatia – rimska cesta	40		
Občni zbor Društva prijateljev Sv. dežele	44		

Naslovna slika

Fonte Colombo: Pet kilometrov od Rietija, na nadmorski višini 547 metrov, leži kraj, ki je nekoč pripadal benediktinski opatiji iz Farfe. Imenuje se po studentu, ki se nahaja globoko v gozdu in ki ga je sam Frančišek imenoval Fons Columbarum (Studenec golobov), od tod ime Fonte Colombo. V obdobju po letu 1217, ko je Frančišek prvič prišel na ta kraj, sta se tu zgodila dva pomembna dogodka njegovega življenja: Božji navdih in potrditev Vodila ter operacija oči.

Revija brat Francišek – ISSN 1408-0192.

GLASILO FRANČIŠKOVEGA SVETNEGA REDA (FSR) V SLOVENIJI.

Revija izhaja šestkrat letno.

Izdajatelj: Založba Brat Francišek, v Ljubljani, Prešernov trg 4, SI-1000 Ljubljana, <http://ofm.rkc.si/zbj/>

Člani uredniškega odbora: br. Janez Papa OFM (glavni in odgovorni urednik), br. Mihael S. Vovk OFM (Frančiškova duhovnost), br. Peter Skoberne FSR (naslovnica), s. Ana Slivka FMM (Naša evangelizacija), br. Metod in s. Mateja Trajbarič FSR (FSR), br. Gregor Pavlič FSR (Razvedrilo), NS FRAMA (Mladi Frančišku), br. Stane Zore OFM (Pravičnost in mir), br. Miran Špelič OFM (Korenine in sadovi, Naše knjige), br. Peter Lavrih OFM (Sveta dežela).
Lektoriranje: Vera Lamut. Oprema: Aleš Porenta. Oblikovanje in priprava: Salve d.o.o., Ljubljana.

Tisk: Povše, Povšetova 36a, Ljubljana.

Naslov uredništva: Ul. Vita Kraigherja 2, SI-2000 Maribor; tel.: 02/22 85 113 ali 041 778 456; e-mail: revija.brat.francisek@ofm.si; faks: 02/22 85 112. Rokopisov in slik ne vračamo.

Revija se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki.

Prispevke nakazujte na *Narodni svet FSR Slovenije*, TRR **5156-2420-1900-4608-820** Raiffeisen banka d.d. Maribor; pri plačilu se sklicujte na **00 700-09**.

Glasilo izhaja z dovoljenjem cerkvenih oblasti.

Gospod naj ti podari mir!

»V Gospodovem imenu prosim vse brate, naj si prisvojijo vsebino in smisel tistega, kar je v tem načinu življenja zapisano v zveličanje naše duše, in se v svojem spominu pogosto v to poglabljajo« (FNVod XXIV 1).

Frančiškove besede iz Nepotrjenega vodila nas vabijo, da bi osvojili vsebino in smisel evangelija, ki je temelj načina življenja (*forma vitae*) manjših bratov. Njegovo prvo vodilo za življenje je bil evangelij. Drugega ni potreboval. Tako je tudi pred 800 leti stopil pred gospoda papeža, ki je potem ustno potrdil ta način življenja.

Problem je nastopil, ko se je število bratov močno povečalo in so po zgledu starejših redov zahtevali še posebna pravila življenja. Tako je šel sv. Frančišek v samoto Fonte Colomba in zapisal Vodilo, ki bi ga množica bratov lažje spolnjevala.

Zgled sv. Frančiška je mnogim pomagal odkriti svoje življenjsko poslanstvo in mesto v svetu. Bil je vir navdiha ne samo mnogim bratom, ki so mu sledili, temveč tudi različnim umetnikom, ki so skušali ujeti njegov duh v svojih delih. O tem si lahko preberete v malo daljšem članku, ki ga je spisal Bogo Jakopič.

Kako uresničujejo zgled sv. Frančiška v misijonih lahko preberemo v zapisu p. Pepija iz Benina in p. Milana iz Francoske Gvajane.

V minulem mesecu se je v Assisiju odvijal generalni kapitelj manjših bratov, ki so izbrali oz. potrdili dosedanjega generalnega ministra. Do leta 2015 bo frančiškanski red vodil br. José Rodríguez Carballo, ki je tako 119. naslednik sv. Frančiška pri vodenju reda manjših bratov.

Po stopinjah sv. Frančiška pa je stopalo tudi okoli 400 romarjev iz vse Slovenije, ki so se udeležili obletnega romanja v Assisi in druge kraje povezane z njim.

Že pred 800 leti je Frančišek pritegnil tudi brate in sestre, ki so bili že poročeni in so živeli v svetu ter zanje ustanovil t.i. tretji red, ki se danes imenuje Frančiškov svetni red. V mesecu novembru bodo v Sloveniji obhajali volilni kapitelj, na katerem bodo izvolili novo vodstvo. Seveda pa FSR ni razširjen samo v Evropi, ampak ga najdemo po vsem svetu, tudi v Afriki. O življenju in delu bratstva iz Natitingouja iz Benina si preberite v nadaljevanju.

Dasiravno je minilo že 800 let od potrditve Frančiškovega načina življenja, pa le-ta še danes navdušuje tudi mlade, ki se zbirajo kot Frančiškova mladina. Kot že nekaj let, so tudi letos odkolesarili po Sloveniji. Kaj so ob tem doživeli pa si lahko preberete v njihovem članku.

Vsi se zavedamo, da gospodarska situacija pred 800 leti ni bila roznata, kar ne bi mogli dejati niti o današnjem stanju, ki je po recesiji in finančni krizi močno načelo svetovno stabilnost. Zato so toliko bolj na mestu spodbude po odgovornejšem ravnanju in predvsem spoštovanju človeške osebe.

In to, spoštovanje človeka in spoštljiv odnos do stvarstva, je tudi največje sporočilo sv. Frančiška, ki ga lahko vsakdo živi v svojem okolju. Niso potrebne velike besede, potrebno je biti konkreten v majhnih korakih in vsak dan znova iskati priložnosti, kako uresničevati svoje življenjsko poslanstvo.

Ob koncu bi se rad še enkrat zahvalil vsem, ki ste s svojimi prispevki podprli izhajanje revije *Brat Francišek*. Bog povrni!

Vse dobro!

Fonte Colombo

Pet kilometrov od Rietija, na nadmorski višini 547 metrov, leži kraj, ki je nekoč pripadal benediktinski opatiji iz Farfe. Imenuje se po studentu, ki se nahaja globoko v gozdu in ki ga je sam Frančišek imenoval *Fons Columbarum* (*Studenec golobov*), od tod ime Fonte Colombo. V obdobju po letu 1217, ko je Frančišek prvič prišel na ta kraj, sta se tu zgodila dva pomembna dogodka njegovega življenja: Božji navdih in potrditev Vodila ter operacija oči.

Božji navdih in potrditev Vodila

Frančišek je sem prišel poleti leta 1223 z bratoma Leonom in Bonicijem s prošnjo h Gospodu, da mu bolje razjasni Božjo voljo glede nekaterih pomembnejših poglavij v Vodilu, ki ga je moral dokončno napisati in posredovati Svetemu sedežu. Štirideset dni se je postil in zbrano molil v votlini ter po Božjem navdihu

napisal Vodilo. Ko se je to razvedelo, je v Fonte Colombo prišla skupina predstojnikov skupaj z vikarjem reda bratom Elijem, da bi povedala, da je vodilo prezahtevno in ga zato niso spodobni izpolnjevali.

Frančišek je, globoko razočaran, obrnil svoj obraz proti nebu in prosil gospoda, da bi njegovim bratom dal razumeti, da je Vodilo, ki ga je napisal, Božja volja. Zgodilo pa se je, kakor pripoveduje brat Leon, ki je bil zraven, da je Jezus spregovoril in rekel:

»Frančišek, v Vodilu ni nič tvojega, ampak vse, kar je v njem, je moje, zato želim, da se Vodilo izpolnjuje dobesedno in brez razlage. Vem, česa je zmožna človeška slabost, zato želim pomagati tistemu, ki ga želi izpolnjevati. Tisti pa, ki ga nočejo izpolnjevati, naj izstopijo iz reda.« Tedaj se je blaženi Frančišek obrnil k bratom in vprašal: »Ste slišali ali želite, da vam ponovim?« Predstojniki so dobro razumeli sporočilo, se obtožili in odšli.

Vodilo je papež Honorij III. 29. novembra 1223 potrdil. Prav zaradi tega dogodka Fonte Colombo imenujejo frančiškovski Sinaj. Kakor je na gori Sinaj Bog dal zapovedi Mojzesu, tako je na tej gori Gospod dal Vodilo sv. Frančišku.

Ko mi je Gospod dal brate, mi ni nihče pokazal, kaj moram storiti. Toda sam Najvišji mi je razodel, da moram živeti po vzoru svetega evangelija. In jaz sem dal na kratko in preprosto zapisati in gospod papež mi je potrdil ...

... Kdor bo to spolnjeval, naj ga v nebesih napolni blagoslov najvišjega Očeta, na zemlji pa naj ga napolni blagoslov njegovega ljubljene Sina s Svetim Duhom Tolažnikom in z vsemi nebeškimi močmi in vsemi svetniki. In jaz, brat Frančišek, vaš mali služabnik, vam zagotavljam, kolikor morem, znotraj in na zunaj ta najsvetejši blagoslov.

Operacija oči

Zadnjič je prišel sv. Frančišek v Fonte Colombo januarja 1226 z namenom, da bi ga operirali na očeh. To sta zahtevala kardinal Hugolin in vikar reda brat Elija. Zdravnik mu je z razbeljenim železom žgal senca. Pred operacijo, ko je zdravnik pripravljal železo v ognju, je Frančišek molil nad ognjem:

Brat ogenj, tako vzvišen in uporaben med stvarmi, ki jih je ustvaril Najvišji, bodi blag do mene ob tej uri, kajti jaz sem te vedno ljubil in te bom še naprej zaradi Njega, ki te je ustvaril. Oblaži svojo vročino na tak način, da jo bom zmožen prenesti.

Ko je nehal moliti, je nad ognjem naredil znamenje križa in zdravnika povabil k njegovemu opravilu. Brat Leon pripoveduje, da je skupaj z ostalimi brati prestrašeno pobegnil. Ko pa so se vrnili, jih je Frančišek grajal, ker niso imeli vere v moč njegove molitve. Pojasnil jim je, da ni čutil nobene bolečine. Dogodek se je zgodil v eremitoriju, ki je obstajal že pred Frančiškovim prihodom in je eden izmed najbolj zanimivih krajev v tem svetišču.

Navdih ob sv. Frančišku

Frančiškovo in frančiškansko geslo ima prav gotovo svoj globoki smisel. »Mir – in vse bo dobro« bi lahko tolmačili to reklo. Osnova vsega Frančiškovega delovanja je zasnovana na evangeljskem miru, ki ga svet ne more dati. Jezusovo rojstvo je bilo že takoj ob začetku zaznamovano z angelskim oznanilom, ki izrecno poudari »... in na zemlji mir ljudem« (Lk 2,14b).

Ko je Jezus pošiljal svoje učence oznanjati evangelij, je med drugim rekel: »Ko stopite v hišo, jo pozdravite. Če bo hiša vredna tega, naj pride nanjo vaš mir, če pa ne bo vredna, naj se vaš mir povrne k vam« (Mt 10,12-13). In spet drugje Jezus pravi: »Vzemite nase moj jarem in učite se od mene, ker sem krotak in v srcu ponižen, in našli boste spokojnost svojim dušam« (Mt 11,29). Po vstajenju, ko se je prikazal apostolom, je vstopil pri zaklenjenih durih s pozdravom: »Mir vam bodi!« (Jn 20, 19). In še bi lahko našli mesta v evangeliju, kjer Jezus govori o miru. Jezus govori o svoji krotkosti in ponižnosti ter pravi, naj se učimo pri njem, saj

Duhovno sporočilo

Fonte Colombo razodeva največji Frančiškovo skrb: spoznati in izpolnjevati Božjo voljo. Frančišek je v ta kraj prišel prosit Gospoda, da bi mu jasno pokazal, kako mora živeti. Spoznano je preprosto zapisal in prebral človeško nezaupanje in težave. »Blagor človeku, ki zaupa v Gospoda!«

Fonte Colombo pa nam govori: zaupajte v Gospoda, ponižno se mu dajte voditi, marljivo izpolnjujte njegove zapovedi. S tem boste pokazali, da ga resnično ljubite, in v vas bodo veselje, mir in vse dobro.

»To je bil eden od najbolj bolečih mesecev njegovega življenja. Čutil je, da mu po kočkih trgajo njegov ideal. To je bilo silno boleče slačenje. Ni poznal zakonov, kanonov, ni se spoznal na vrinjene stavke, vedel je samo za duha. Božja beseda je imela zanj večjo moč kakor stotine kanonov. Izraz »spodbujam v Jezusu Kristusu« je imelo zanj neskončno več moči kakor »zapovedujem pod pokorščino«. Vsaka izključitev svetopisemskega besedila je bila rana, ki se je odprla. Ko je moral izključiti Jezusove »zapovedi«, ki so bile zanj kri in življenje že od časov Porciunkule, kot je, denimo ... »naj ne nosijo ničesar na pot«, je vstopil v pravo agonijo.«

(Ignacio Larrañaga: Naš brat Frančišek, knjiga bo kmalu izšla pri bratih kapucinih)

bomo le tako našli svoj dušni mir. Vsekakor je več nujnih pogojev, da dosežemo resničen mir. Tako so v naštetem izražene ponižnost, krotkost, pravičnost, pripravljenost na mir, sprava. Zato nas torej ne preseneča to Frančiškovo geslo, saj je bil svetnik, kakor izvemo iz njegovih številnih življenjepisov, vselej glasnik miru in sprave med ljudmi. Globoko pa je pojmoval tudi odnos človeka do Božjega stvarstva, ki mu ga je Bog dal v upravljanje že od vsega začetka v raj. Toda človeka je popačil greh, ki je spremenil tudi njegov odnos do narave. Prevzel ga je napuh, ta satanov spremljevalec, in človek je poleg nepravilnega odnosa do stvarstva pozabil tudi na odnos do Boga. Vse te človekove slabosti je v svojem času poznal tudi sv. Frančišek. Vedel je, da človek v tem svojem razmerju do Boga in stvarstva ni srečen. Sreča je nekje drugje, je v duhovnem miru in v Bogu. Doseže pa jo človek lahko le, če živi v soglasju z Bogom in vidi v stvarstvu neprecenljivo umetnino očetovske roke dobrega Boga. V to skrivnost se je treba potopiti, to razmerje je treba najti in izmeriti in našel se bo pravi mir našemu srcu in tudi okoli nas. Velikokrat nas sv. Frančišek Asiški preseneča prav s posebnim odnosom do stvarstva: sodobni človek namesto Frančiškovega pravičnega odnosa do stvarstva vidi celo neko »malikovanje« narave, kar pa je seveda ob svetnikovi naravnosti in vsem njegovem življenju izključeno. Frančišek je hodil v »Jezusovo šolo« ponižnosti in krotkosti in gledal v naravi vodstvo Božje roke in smotrnosti. Narave se ni bal in je tudi ni malikoval, tako se je izognil obema skrajnostma, ki sta pogosto človekova stranpot pri pojmovanju narave. Ljubil je neokrnjeno lepoto narave. V svoji Hvalnici je mojstrsko izrazil svoje občudovanje Božjega stvarstva.

Sveti Frančišek je najprej zapel hvalo ognju, zemlji, bratu soncu, sestri luni, zvezdam, vetru, vodi, ljudem potrpljenja in odpuščanja (»Blagor njim, ki bodo /nadloge/ prenašali pokojno, ker Ti, Vsevišji, jih boš kronal«), hvalnico smrti in vsemu, kar nam Bog pošilja. Podobno nas pretrese ob Pesmi o revščini, ki jo je napisal blaženi Jacopone da Todi, ki v duhu velikega svetnika slavi revščino. Kritik Božidar Borko

je ob izidu Italijanske lirike leta 1940 zapisal, da doživetje narave, združeno z ljubeznijo do Boga dobrote in usmiljenja, socialni moment siromaštva ter čustva bratstva in ljubezni do ljudi spremljajo italijansko liriko vse od Jacopona da Todija do alegorične italijanske poezije, ki je nastala pod francoskim vplivom. Pa vendar je pesem sv. Frančiška ostala enkratna po svoji vsebini in sproščeni obsežnosti in je biser ne samo v italijanski, temveč tudi v svetovni književnosti. Iz nje diha pretresljivi klic tega največjega ekologa v tedaj že duhovno načetem

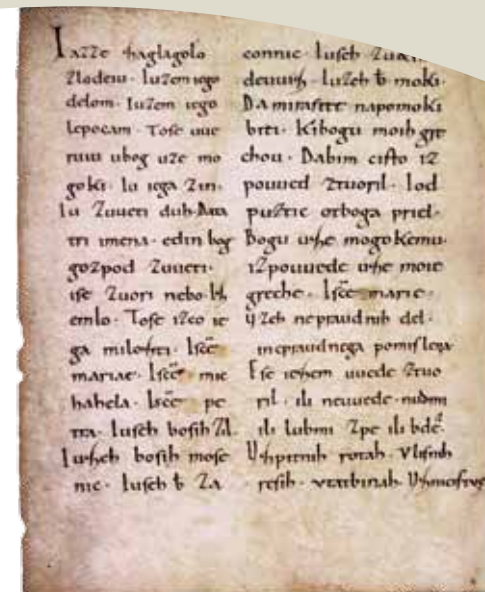
človeštvu po izgubljenem, raju, ki bi se človeka moral vsakokrat dotakniti kot brezmadežna čistost srca in duha. Temu je bil zanesljivo kos sv. Frančišek. Iz kozmičnega miru veselja je znal projicirati ta pramir tudi v globino svojega srca. S tem mirom je znal družiti čisto veselje otroško odprte duše, kot je mnogo let kasneje izrazil F. M. Dostojevski v enem svojih del, »da Bog daje veselje, ker to je njegova velika pravica«. In če komu, ga daje otroško odprtim človeškim dušam, med katerimi je prav gotovo na prvem mestu Frančiškova. L. N. Tolstoj je znal tako izredno dognano oblikovati osebe v romanu Vojna in mir, da je bralec razpoznal že po opisu, katera oseba nosi v sebi mir srca in duha, katera pa od tega odstopa. In prav v položajih krute vojne leta 1812 začutiš, kako velike ljudi lahko ustvari vojna in kako daleč padejo nekateri, ki z nemirom srca in dejanj skušajo v sebi prepviti zlobo in sovraštvo. Za razumevanje nekaterih prebliskov v slovenski književnosti v tej smeri je bilo prav, da sem nekoliko osvetlil Frančiškov odnos do Boga, človeka in celotnega stvarstva, kajti le tako bo mogoče vsaj nekoliko spoznati, v kolikšni meri se je literarni umetnik spustil na tla pristnega sprejemanja Božje volje in duha ter zajemal te bogate vsebine iz vrelca domišljije. V svojem razpravljanju bom skušal prikazati odraze tega miru v nekaterih književnih delih (v pesmi in prozi). Gradivo o tem je seveda dokaj skopo in ne preveč reprezentativno. Kljub temu je mogoče iz njega razbrati temeljne značilnosti Frančiškovega gledanja na svet in na duhovno življenje. Ostaja pa vprašanje, ali je Frančiškovo misel zaznati le v literarnoteoretičnih mejah in koliko so posamezni književniki skušali preko vsebine pesmi ali prozne oblike izpeljati to Frančiškovo miselnost. Za upodobitev duhovne moči in razsežnosti Frančiškovega lika naj navedemo enega najlepših opisov svetnikove svetosti in duhovne moči v delu Axela Muntheja »San Michele«, kjer se epilog knjige konča s tem opisom: »Mojzes se je zgrudil na sedež in spustil svojih deset zapovedi iz rok. 'Zmeraj ta', je trpko zamrmral. 'Zmeraj je ta nežni sanjač s svojo ptičjo jato in s svojim spremstvom beračev in izvržencev. Tako nežen in vendar dovolj močan,

da zadrži tvojo maščevalno roko, o Gospod! Mar torej nisi Jehova, ljubosumni Bog, ki si se v ognju in dimu spustil na goro Sinaj in storil, da je izraelsko ljudstvo od groze vztrepetalo? Kaj ni bil tvoj srd, ki mi je velel, naj stegnem svojo maščevalno palico in pokončam sleherno bilko na polju ter zlomim sleherno drevo, da vsi ljudje in vse živali poginejo? Kaj ni bil tvoj glas, ki je spregovoril v mojih desetih zapovedih? Kdo se bo bal bliska tvoje strele, o Gospod, ako grom tvoje jeze utihne pred ptičjim ščebetanjem?' Glava mi je omahnila svetemu Frančišku na ramo. Umril sem bil, pa sam nisem vedel.«

Frančiškov duh se v naši književnosti kaže v različnih duhovnih razsežnostih: kot duh ponižnega Božjega služabnika, občudovalca Božjega stvarstva, predstavnika človeške majhnosti nasproti brezmejnemu Bogu, hotenega brata sestre smrti in podobno. V razklani svet sovraštva in človeške bede vstopa svetnik Frančišek kot oznanjevalec miru in vsega dobrega, ki izvira od Boga. Komaj sluteno spremlja danes sodobni človek ta katarzni izziv in ponujeno roko vsem. Pogosto ne verjame več v dobroto, ker je globoko ranjen in v sebi načet, ker je zavrgel Boga in s tem sam sebi spletel bič za izgon iz tihega člove-

škega raja. Pa vendar se k njemu še steguje dobri Bog in mu tudi po tem skromnem netelesnem beraču 12. stoletja še vedno predlaga spravo ter mir in vse dobro. Tudi v naši književnosti so nekateri avtorji zaslutili to Božjo dobroto in Frančiškovo privlačnost, ki je odsev čiste duše in plemenitega značaja, ki se trgata iz objema materialnih dobrin z željo, da bi v sebi in v sočloveku ustvarila predokus Božjega kraljestva. Že na začetku Svetega pisma je v Prvi Mojzesovi knjigi rečeno, naj si človek podvrže zemljo in njene dobrine; pravilno naj jih uporablja in s tem izpolni Božjo voljo. V ljudskem izročilu je to še večkrat poudarjeno, prav tako v spevih sv. brata Frančiška ter njegove redovnega brata Jacopona da Todija (1230–1306), asketa in mistika, ki je pisal nabožne pesmi. Njemu pripisujejo tudi eno najlepših cerkvenih pesmi Stabat mater. Najbolj pa nas preseneča Frančiškova pesem, v kateri nam svetnik opeva naravo tako, da jo že skoraj personificira ter s tem povečuje njenega stvarnika. Tudi njegova sporočila redovnim bratom nosijo sporočila velike vedrine in sproščenosti; saj so bila posredno namenjena vsem ljudem dobre volje in vedrega srca. V knjigi Maria von Gallija Frančišek Asiški, življenje za prihodnost zasledimo tudi tole: »Vsa pravila sv. Frančiška preveva težnja po miru. Človek bi mislil, da gre za pravo nasprotje revolucije. To ne drži! Toda le pod enim pogojem, da se ob koncu spora ne obnovi stanje, ki je obstajalo že prej in ki je privedlo do spora.« Eden njegovih življenjepiscev trdi, da Frančišek ni nikoli obnovil prejšnjega stanja, temveč je namesto starega in preživetega postavil vedno nekaj boljšega in ustvarjalnega. Zanimivo je, da traja človekov nemir že od pragreha v raju. Ob Božji ugotovitvi, da sta prva človeka grešila, se ju je polotil nemir in strah. Mir sta imela samo, ko sta bila Božja otroka, torej brez greha. Izvirni greh prvih staršev se vleče vse do današnjih dni. Zanimivo je, da že v prvi slovenski pisani besedi v Brižinskih spomenikih ob koncu 10. in v začetku 11. stoletja zaznamo te ugotovitve, da se jim ni mogoče izogniti. Krivda greha je osnovni predmet teh spomenikov. Brižinski spomeniki govore: če se človek hoče umiriti in biti Božji otrok, se mora brezpogojno

odpovedati grehu, tudi grehu prvih staršev, kajti vsa grešna dela so »mrzka« v Božjih očeh, ker je Bog glavni glasnik miru. Tako se od vsega začetka do današnjih dni v različnih oblikah pojavlja pri mnogih besednih ustvarjalcih želja po miru in radost ob doseženem miru, pogosto v zvezi z lepoto Božjega stvarstva in njegovih dobrin, v ponižnosti in služenju Bogu.

V naši književnosti bi najprej nekoliko pogledali k **Ljudski pesmi**. Pesem Desetnica je zanimiva po tem, da se dekle-sirota obrača do narave, ki ji je v trpljenju ljubeča družica in ji pomaga v raznih položajih. Podobno lahko srečamo tudi v nekaterih opisih iz umetnih pravljic, npr. Fran Milčinski (1867–1932), Gospod in hruška. Človek je tu zanemaril dolžnosti in je zapeljal tudi žival v lenobnost. Šele neživa narava priskoči gospodu na pomoč in zbudi dejavnost živčih. V sami umetni pravljici gre gotovo poleg ostalega tudi za pamflet na človeka, ki si vse preveč obeta od samih živali in predmetov, saj je tudi sam dolžan delati v skladu z dolžnostjo in življenjem narave. Nekaj nam nudi tudi umetna pesem **Antona Martina Slomška** (1800–1862), tako razmišlja o preprostosti, a vendar bogastvu življenja (pesem Kje je Bog doma).

Pri **Prešernu** (1800–1849), Slomškovem sodobniku, opazimo, da podobno kot sv. Frančišek pooseblja naravo, zlasti za nas tako nesprejemljivo smrt:

*Prijazna smrt, predolgo se ne mudi:
ti ključ, ti vrata, ti si srečna cesta,
ki pelje nas iz bolečine mesta,
tje, kjer trohljivost vse verige zgrudi.*

Prešeren tukaj pojmuje smrt kot rešiteljico, ne kot Božjo dekle, ki le spolnjuje Božji ukaz. V Orglarju se pesnik preda Božji volji in zakonom narave, ki jih je dal Bog. Zato nima prav puščavec, ampak ptič, ki poje tako, kot mu je to dala narava, torej njen zakonodajalec Bog. S takim pojmovanjem bi se gotovo strinjal tudi sv. Frančišek. V 29. oktavski kitici Krsta pri Savici nam Prešeren razodene Jezusov nauk o ljubezni do človeka in njegovega zveličanja. Zato so pesnika pohvalili celo nekdanji janzenistični cenzorji ob izidu Krsta (april 1836). Črtomir se sicer spreobrne in postane celo duhovnik, kar pa sv. Frančišek ni bil, četudi je globoko spoštoval duhovništvo – čutil se je celo nevrednega tako vzvišene službe. V Glosi zopet zapoje ob koncu v svetnikovem duhu o lepoti Božjega stvarstva:

*Vendar peti on ne jenja,
grab'te dnarje vkup gotove,
kupovajte si gradove,
v njih živite brez trpljenja!
Koder se nebo razpenja,
grad je pevca brez vratarja,
v njem zlatnina čista zarja,
srebrnina rosa trave,
s tem posestvam brez težave,
on živi, umrje brez dnarja.*

In kot vemo, se je zadnja vrstica pri Prešernovi smrti tudi uresničila. Najlepšo pesem o spravi pa je v naši literaturi upodobil v Zdravljici:

*Edinost, sreča, sprava
k nam naj nazaj se vrnejo;
otrok, kar ima Slava,
vsi naj si v roke sežejo,
de oblast
in z njo čast,
ko pred, spet naša boste last!*

Tudi predzadnja kitica njegove Zdravljice govori o miru in spravi:

*Žive naj vsi narodi,
ki hrepene dočakat dan,
ko, koder sonce hodi,
prepir iz sveta bo pregnan,
ko rojak
prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!*

Tudi **Gregorčič** (1844–1906) ima v svoji poeziji nekaj pesmi, ki kažejo na skladnost pesnikovega duha z veseljem in mirom srca (Oljki: *O naj te, oljke, kjer bi bile, bi blagoslov in mir delile!*). V pesmi Veseli pastir nam pesnik odkriva, da sta le v naravi sreča in mir doma. **Simon Jenko** (1835–1869) je kot prvi pesnik po Prešernu sicer sprejel dosti bogate dediščine velikega pesnika, vendar je v nekaterih svojih pesmih precej samosvoj in izviren. V ciklih pesmi iz narave (Obrazi iz narave) pesnik čuti povezanost človeka z naravo in kot objektivni opazovalec narave skuša najti poetični mir preprostega Asiškega ubožca. Njegovi »pogovori z naravo« slovirjo po jedrnatosti, vendar so dosti-

krat v nasprotju z optimizmom sv. Frančiška on z resnobo opozarjajo človeka na njegovo usodo in tragiko. Pesnik **Fran Gestrin** (1865–1893) v Baladi o prepelici zelo živo slika povezanost narave s človekom. Ustvari razmerje: človek–ptica. Oba sta obsojena, toda bolnik je prvi na vrsti za smrt. Tu gre za neko usodno podobnost smisla besedne zveze. Prepelica mu s svojim »ped-pedi«, oznanja bližino smrti. Njegovo gledanje je sicer pozitivno, je sla po življenju, vendar ob koncu izzveni pesimistično. S smrtjo se bolnik

ne sprijazni, ni mu nujen spremljevalec, Božja poslanka kot svetemu Frančišku. Pisatelj **Fran Ksaver Meško** (1874–1964) je v svojih delih poln navdiha, ki ga izraža v svojih s Frančiškovi- vim mirom napolnjenih delih. To se že izraža že v naslovih nekaterih njegovih del (Ob tihih večerih). V tem delu pisatelj zapiše: *Ljubi so mi večeri z mehkim mirom in s sanjavo melanholijo, večeri, ko lega dan k pokoju ... Nad vasjo plava mir, mir polni hiše, kjer se zbirajo trudne družine, mir dehti iz travnikov ob vasi, mir plava nad polji in gozdovi ... sanjav mir. Ob takih tihih in mirnih večerih, ko v naravi skoraj ni slišati glasu, ki bi motil misli naših duš, te rade govore same s seboj.* Tak Frančiškov mir Meškovih Tihih večerov je izrazil morebiti samo še **Ivan Cankar** (1876–1918) v svojih »črticah slovesa« (Podobe iz sanj), kot

je to lepo zapisal v črtici Kadet Milavec, kjer pisatelj postavi nasproti žalosti ob smrti kadeta Milavca mir in spokojnost plamena večne luči, ki naj ne ugasne nikoli v poštenem in plemenitem srcu.

Pesnik **Oton Župančič** (1878–1949) daje v pesmi Sebi obilo poguma človeku ob pretresu zemeljskega viharja: »Stoj, kot drevo brez zavetja!« Tudi v Župančičevi pesmi Naše luči zazremo v zelo pozitivni, naravnost Frančiškovi luči osnovne elemente življenja našega planeta: sonce, luna, ogenj, beseda. O tem je lepo zapisal **dr. Emilijan Cevc** v svoji knjigi Preproste stvari (1944): *Še mi zveni v ušesih pesem iz ljudske šole: vem, sedel sem ob podstrešnem oknu, ki je gledalo ravno v cerkvice na Malem gradu, ter se je učil na pamet pesmico ... Sedel sem po turško in si gladil kolena, kajti učil sem se pesem, in to ni bila lahka stvar, zlasti če pomislim, da so spodaj neke kričali otroci ter se lovili okoli vodnjaka. Takrat mi ni bila pesem prav nič všeč: mislim, da je nisem niti razumel, čeprav je bila namenjena otrokom. Bila je le nadležno breme ... Toda njeni verzi mi še danes pojo v ušesih – in prav zdajle, ko pišem tele vrstice, zlasti konec: Sonce je odšlo za goro, mesec je odšel za soncem, ogenj v hiši je ugasnil, sam ostal si brez besede: odgovori, Ciciban, kaj je naša zadnja luč? Naša zadnja luč je duh – vse je mračno, duh nam seva, k Bogu pota razodeva.*

Tudi pesnik naše moderne, **Josip Murn Aleksandrov** (1879–1901), si želi pravega, Božjega miru. V pesmi Ko dobrane se mračje izraža boj za dosego miru, ki je pogosto tako krut in težek: *Ko dobrane se mračje, k meni spo glasovi tihi kakor tožbe tajni vzdihji src, ki v žalosti žive. Mir, ah, lega na zemljo, meni ni ga moč dobiti, ni mogoče potopiti duše v spanje mi sladko.*

Alojzij Merhar – **Silvin Sardenko** (1876–1942) je v knjižici Marija v pesniški obliki takole izrazil Frančiškov pozdrav Mariji, ki na kratko označuje njegovo življenje:

Zdrava Roža, Tvoje dehtenje
dih vame novo življenje!
Rajam kakor žejen pastir,
kader najde biserni vir.
Tebe svojim bratom izročam,
da neso te hišam in kočam.
Tiha slast pod slednji bo krov
zadehtela Tvoj blagoslov.

France Bevk (1890–1970) se je v legendah spomnil prisrčno tudi svetega Frančiška kot ljubeznivega svetnika, vrednega spomina in občudovanja.

Pesnik **Alojz Gradnik** (1882–1967), ki je bil prevajalec Italijanske lirike, je tudi v nekaterih svojih pesmih sledil Frančiškovega zgledu ter odnosu do življenja in narave, ko izpoveduje:
*Italsko sonce vtil si v moje žile,
kri faunov in asiškega berača,
in Aretina in Giordana Bruna.*

V pesmi Eros – Tanatos se pesnik izredno približa sestri Smrti.
*Pil sem te in ne izpil, Ljubezen,
ko duhteče vino sladkih trt vžil sem te,
da nisem bil več trezen
in da nisem vedel, da si Smrt.
Zrl sem v strašne teme tvojih brezen,
in ker bil je moj pogled zastrt
od bridkosti, nisem vedel, Smrt,
da si najskrivnostnejša Ljubezen.*

V pesnika samega stopi vsa narava in se prepoji z njim, kar pesnik tudi mistično občuduje:
*Stopi se, kar nam razodeva Bog,
in vse, kar še ne moremo spoznati,
vse, kar nam kdaj je govorila mati
in kar klilo v srcu je otrok.
Vse to, kar šepeta nad nami krog
zvezda in sonce, luna v luči zlati,
veter, oblaki svilenokrilati
in reke, polja, gora, vrt in log.
Stopi se in spoji se v naši krvi
in zadnji še ima vse to, kar prvi,
in temu zadnji konec je in vir.
Tako kar da in sprejme spet vse mir,*

*se v večer venec spleta in ljubeče
združuje zopet mrtve in živeče.*

Pesnik zre tudi v poslednjo sestro smrt v ciklu Večerna senca:
*Zdaj v tej menjavi teme in svetlob
se menjaš tudi Ti
in se Tvoj lik spreminja v igri spačenih oblik
in se izgubljaš v medlem mraku sob.
Ko mi ugasne zadnje sveče svit
in sonca luč in meseca in zvezd,
zim vod utihne in dreves šelest
in v rjuhe črne teme bom zavil
in stal na pragu bom poslednjih duri
plah, negotov in vse mi bo neznano,
takrat, o senca sestra, v tisti uri,
vem, se ljubeče vrneš, stisneš z mano
in zašepeteš mi: nič se ne boji!
To zadnja pot je. Zdaj grem jaz s Teboj.*

V pesmi Poslednji gost pesnik zopet poosebi Smrt:
*Samo en gost je še, ki mora priti.
Ne bo povedal ob kateri uri,
ne bo zahteval jesti in ne piti,
in samo tiho bo zaklenil duri.*

Pesnik sprejema smrt z neko lahkoto, morda kje kot prijateljico ali sestro, podobno kot sv. Frančišek Asiški.

Zanimivo je, da je tudi sestra **Elizabeta Kremžar** (1878–1954) bolj naklonjena odhodu, manj pa življenju na svetu, kar izpoveduje v svoji pesmi Pustite me domov:
*Kako je meni zemlja tuja,
njen dih kak mrzel in leden,
četudi sonce cvetje vzbuja,
nikdar nasičen grob ni njen.
Nad zvezdami, nad zvezdami
tam slutim jaz življenje večno,
neskončno blaženo in srečno:
pustite me domov!*

Če se povrnemo zopet k pesniku **Gradniku**, je ta o mojstru Rihardu Jakopiču (1869–1943) razgrnil pred nas resnico, da je umetnik le globlje

začutil lepoto narave, ki jo je v vsej polnosti zajel Asiški ubožec in pred njenim veličastnim odsevom zaznal v dalji tudi lepoto Božjo, ko je zaihtel. Pesnik je to izrazil v pesnitvi Bog in umetnik:

*Poklical si me k sebi. Ko na svet
si odposlal me, dal si mi ukaz:
Samo trpeč boš našel moj obraz
in samo v dvomih moja trajno sled.
Izpolnil sem ukaz: bolesti kruh
v samotni lomil sem in vsak moj stok
žalil pelina je gorjupi sok –
in vendar se uklonil ni moj duh.
Srca kri drugim točil sem, a črt
opletal se je mojih nog, zavist
mi je iztrgala iz vencev list
za listom, ki jih trosil je moj vrt.
Verjel v prestolov trhlo sem oblast,
v junaštvo šlev, v pismarjev vseh modrost,
v meč pravde, v beljenih grobov svetost,
v glumačev, zvodnikov, skrivalcev čast.
Ah, prazen bil od vsega je moj beg!
Na vse sem pljunil, kar je moj idol
bilo nekoč, in da utešim bol
srca, iskal v omami vin sem lek.
Srečen pa nisem bil: bil je opoj,
ki me pehal v obupa je prepad,
le gnus je tlel v pepelu vseh naslad,
in kes le bil njegov je temni soj.
Več nisem vedel, kaj noči je mir,
kaj je počitka in kaj spanja slast,
le kaj nemir je, kaj vihar in strast,
kaj hipov, ur in dni je divji dir.
In šel spokojen v družbo sem dreves,
oblakov, rož in klasov in voda,
ko sonca pene lile so z neba,
na bele prode in na veje brez.
In sem spoznal, kaj je valov lesket,
kaj žar je zvezd, kaj sij je mesečin,
kaj tajna senc in kaj je blišč planin,
kaj ob mrliču lučke je trepet.
Vse se topilo je pred mano, soj
sinjine, listja trav in vodnih pen,
črnina debel in beline sten,
ptic trop, val klasja in metuljev roj.
In kakor Faust, tvoj hlapec sem:
»Ostani!« zmedlel in sem v omami
sladkosti čutil, da več nisem sam,*

*da Ti si ta viharni moj utrip.
In padel sem na zemljo in ihtel
od radosti brezumne in jecljal:
»O Bog, moj Bog« in sem tedaj spoznal,
da Ti si moj in jaz sem Tvoj odmev.*

V tem sorazmerno dolgem, a čudovito izpovednem opisu življenja, značilnega za Riharda Jakopiča, je Gradnik nehote upodobil duhovno borbo velikega svetega Frančiška za njegov življenjski ideal, ki je našel v neskaljeni naravi veličasten odsev Boga v Božjem stvarstvu.

Pesnik **Srečko Kosovel** (1904–1926) je občutil tudi podobno kot Frančišek lepoto Božje narave v pesmi Kako lepo:
Kako lepo bi bilo
romati vse življenje skozi zeleni gozd
in se ne ustaviti.

Še bolj globoko pa je občutil pesnik trpljenje kot križ, ki ga mora podobno kakor Frančišek nositi za Kristusom:
*Veliko moraš pretrpeti,
prijatelj, da le-to spoznaš,
kdor hoče ljubiti, živeti,
ta mora ubiti v srcu laž.
Veliko moraš pretrpeti,*

da to spoznanje pridobiš,
kdor hoče ljubiti, živeti,
ta mora poljubiti križ.
Veliko moraš pretrpeti
in vstaneš od zanikovanj;
živeti je lepo, trpeti in umreti
strt in poteptan.

Pesnik pogosto tudi pooseblja in nagovarja naravo (bore, ki so mu bratje, ceste, ki so mu sestre).

Pri **Edvardu Kocbeku** (1904–1981) se v njegovi zahvali zrcali njegov prepoznavni klic v duhu sv. Frančiška (Hvalnica stvarstva), ki jo je izrazil v pesmi Hvalim Stvarnika:

Hvalim Stvarnika, da sem, kar sem.
Hvalim ga za luč oči, plamen razuma, ogenj
ljubezni.
Hvalim ga za prostor, kjer stojim, za čas, ki v
njem z zemljo hitim,
za ljudstvo, ki me obdaja, za trpljenje ter
tudi za vse veselje po Adamu zoženo.

Hvalim ga, da ga lahko hvalim, hvalim ga
da sem srečen, ker bom srečen.
Hvalim ga za dan in noč, za veter in zemljo,
drevesa in morje, grozo in oddih,
hvalim ga za občestvo grešnikov in svetnikov.
Hvalim ga za nerednost in čakanje,
raznovrstnost in sredino, za svobodo in
službo in za največjo tolažbo ljubezen.
Hvalim ga za roko, ki jo iztegnem, za nogo,
ki z njo plešem, za srce, ki ga v njem
nosim, za oči, ki me vežejo na njegov vrt.
Hvalim ga za razum, ki tehta, sodi in meri,
za moči svojega bitja, tajno skrite, za
kraj svetih poljubov, magnetnico, ki je
neprestano nemirna.
Hvalim ga za vse, kajti veliko sem videl od
prvega trenutka do danes in slišal in pel
in govoril in mislil in želel,
hvalim ga za najdražjo moč, ki mi jo je
podaril, da ljubim in ustvarjam z njo.
Za njim hitim, kakor kozlič za pastirjem,
kakor senca za telesom, kakor draga za
ljubim in sem tako ob njem, kakor cvet v
visoki travi.
Amen, amen, vedno večja je moja radost
in vedno več vem, četudi povedati ne
morem.

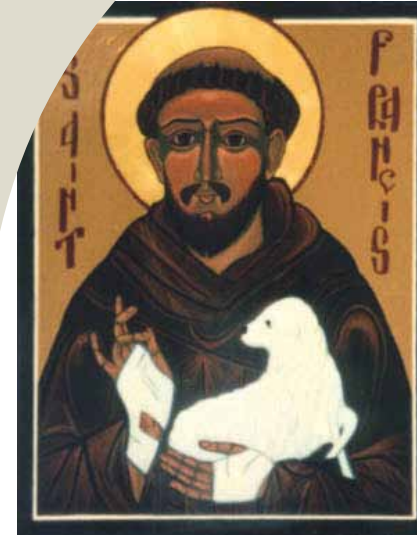
Pesnik skuša v objem hvalnice zajeti tako človeško čutno kakor tudi duhovno naravo. V vsesplošni podreditvi Bogu gre tudi zelo daleč, tako da prekosi v vsem tudi tiste osnovne prvine človeških zaznav, ki dojemajo stvarstvo v njegovi prvinskosti, in njegov subjektivni svet v celoti služi kot posplošen izraz Božje volje.

Zelo poglobljeno je zajel prvine preprostega veselja pri svetem Frančišku v pesmi Sv. Frančišek religiozni pesnik **Vital Vodušek** (1906–1973):

Mi gremo k Tebi polnosti iskat!
Mi gremo k Tebi z željnimi željami,
da bi s skrivnostjo svojo hodil z nami, veliki brat!
Kakor drevo – roke razpenjaš v veje
in ptice v mehke vse dlani skrijo.
Plamenčki živi v mraku zasijo: ljubezen greje.
O soncu poješ.

Pesem v duše seže in pesem v dušah v eno zaživi.
In vse so eno, vse so kakor Ti: ljubezen veže.
Legenda o ljubezni šla je do neba,
otroška vera ji je pot svetila,
ljubezen se je v večnost razklenila
in v zadnjo polnost: gledanje Boga.

V sodobni polpretekli dobi je prinesla žarno luč asiškega oznanila tudi pesem prerano tragično umrlega pesnika **Franceta Balantiča** (1921–1943). V ospredju Balantičeve poezije sta mir in ponižnost, skoraj v celoti pomeni ponižen dialog z Bogom in naravo. Oglejmo si osmi sonet njegovega Sonetnega venca.

Potapljam v dobre se zemlje vonjave,
v šumeči plamen svežega lesa,
v voščeno smolo borov iz gora,
v kadila brinovega zublje plave.

Prši mi cvetje strgane rokave,
ko boža rušo roka mi trpka in ptice,
zlati hrošči spod neba počasi
polnijo mi dni sanjave.

Ponudil Bogu bom od vseh plodov,
ki hranim jih za dolge še noči.
Nasiti drugega naj dar Njegov.

V zahvalo radostno za vse dari
postavil v srcu žrtvenik sem nov,
in spet sem vitki vrč za Božjo kri.

Pesnik se ogrne s strganimi rokavi berača in z vso slastjo uživa naravo – Božji dar in celo ponudi svoj dar kot darilo za druge, da, celo želi biti žrtev daritve Bogu. Zanimivo je, da je pesnik sam v osnutku za Sonetni venec, večkrat (vsaj dvakrat) poudaril mir kot glavno vsebino Sonetnega venca. Tako v osnutku osmega soneta (v vrhu Sonetnega venca) zapiše: »Božji mir. Sreča. Vse vodi k središču in v naslednjem, devetem sonetu: Mir doma. V osnutek vsebine Sonetnega venca je zapisal: Prvi del do vrha (Sonetnega venca) je iskanje, iskanje krvi, tipanje duše, strah pred pogibeljo in težnja po večnosti. Vrh je spoznanje in posest miru in sreče. Drugi del spet padec, toda na vse gledam pod vidikom večnosti in Božjega usmiljenja.« Zanimivo je, da pesnik tik pred osmim »sonetom miru« razčlenjuje vsebino sedmega in osmega soneta. Ta in osmi sonet sta tehnično bolj strogo izvedena. Rima stroga: a b b a, a b b a, c d c, d c d. Vsebinsko: Popolna izročitev Bogu. Ponižnost. Prah sem pred Teboj. Vrh ljubezni Božje do mene. Osmi sonet: Otroštvo. Najvišja je ljubezen. Neskončno me ljubiš. Štirinajsti sonet: Zdaj bom počil. Častil Te bom z molkom. Zdaj lahko umrem, ne bojim se več smrti. Pel Ti bom tam, Ti večna lepota.

Vse v pesnikovem načrtu je tako, kot bi stopal do Boga po Frančiškovih stopinjah. Njegov bližnji rojak **dr. Emilijan Cevc** (1920) se v dojemljanju in pojmovanju Božjega stvarstva in narave ni dosti oddaljil s svojimi lirčno obarvanimi utrinki naravne in kulturne dediščine v svojem delu Preproste stvari. V njih avtor namensko izbira preproste stvari in dela, ki se nam zdijo pogosto v našem življenju nepomembna, kljub temu pa prinašajo človeku veselje in nenavadna doživetja. Z liriko osebnega doživetja in ljubezni do Božjega stvarstva nam postanejo dragoceni biseri našega življenja. Omenil bi samo njegovo zgodbo o lončeni piščalki, ki je le droben

predmet, ki pa ga avtor tako čudovito opiše in veže nanj svoje osebne spomine, da nam piščalka zaživi kot resnično dragocen, ljubezni vreden predmet.

V pripovedi Znamenje nam avtor govori o Frančiškovem duhu popotnika, berača. Takole pravi: »Rad bi bil romar, enak beračem na belih cestah, ki odlože palico in potem klobuk ter sedejo v travo ob potoku ali pod drevo, da bi se odpočili ...«

Katoliška pesnica **Minka Korenčan** (1920–2009) prostranost in bližino veselstva lepo izpove v pesmi Ostati. Ta očarljivost zelo preseneča in je v duhu Božjega stvarstva, ki bi ji dal gotovo tudi soglasje svetnik Frančišek:

*Ostati v tišini časa
in od blizu gledati
lepote zemlje
in veselja;
od blizu
prisluhni
šumenju vetra
in šelestenju ptic
na obali sonca,
ostati
v tišini časa
in od blizu
slutiti
tihe in glasne
in neizrekljive
skrivnosti.*

Pesnik **Tone Kuntner** (1943) je v svoji poeziji slogovno in duhovno blizu načinu socialnega ter duhovnega čutenja sv. Frančiška. V pesmi Snežniški zvonovi (iz zbirke Moje bregače) nam razkriva pot k spravi med ljudmi:

*Snežniški zvonovi k spravi zvonijo.
Veselo oznanjajo skorajšnji čas,
ko gluhi in nemi spregovorijo.
Prižgane so lučke za nepokopane.
Dobre misli gredo v klas.
Celijo se nezaceljene rane.
Zmaguje nas sila prijaznih duhov.
Snežniški zvonovi pomlad budijo,
kličejo brate k bratom domov.*

V pesniški zbirki frančiškana **p. Pavla Jakopa** (1955) Zlati prah upanja najdemo obilico Frančiškovih idej, ki seveda izvirajo iz evangelija. Ena zelo pretresljivih pesniških meditacij v tej zbirki je pesem Človeški plotovi in Božja širina. Takole govori pesnik:

*Mi pa omejujemo Boga med nami!
Določili smo,
da je belo dobro in temno slabo
in kar je temno, ni od Boga.
Rekli smo, da je desno prav in levo narobe
in kar je levo, ni od Boga.
Postavili smo mejnike in plotove
in kar je onkraj, ni od Boga.
Posvojili smo si prijatelje
in kdor ni med njimi, ni od Boga.
A Bog ne sprejema naših razmejitev.
V belem in temnem se smeje in joče,
na desno in levo blagoslavlja,
vse sprejema brez mejnikov in plotov,
vsi smo mu bratje in sestre.*

Tukaj, ob tako lepih pripovedih in pesmih, vzetih iz zelo vsakdanjega okolja, a opisanih tako toplino duha, srca in spominov, se človeku nehote utrne misel o čudovitem opevanju stvarstva, ki ga je z asiško preprostostjo hotenega ubožca, a z nenavadno ljubeznijo do Božjega stvarstva mojstrsko in z brezmejno toplino podal nam kasnejšim zemljanom prav on, ki je s ponižnostjo, potrpljenjem, revščino, mirom in spravljalnostjo pozlatil neskončno pomembno geslo: Mir in vse dobro.

Bogo Jakopič

Novice p. Pepija,

»natresene kar tako ...«

Po jutranji sv. maši v središču župnije smo z nekaj mladimi šli v eno od vasi, kjer smo imeli s skviti iz vsega mesta (in širše) obljube. Zelo lepo, zanimivo in prava popestritev za vaščane, ki so prvič slišali in videli njihove pesmi, obrede in igre. Vse je bilo zanje zanimivo, čeprav večina vaščanov francosko ne razume, temveč govorijo tukaj najbolj razširjeni jezik ditamari.

Popoldne pa smo imeli zelo lepo srečanje z mladimi, ki razmišljajo o posvečenem življenju. Ob njih doživljam svojo mladost in čas, ko sem se odločal. Le da je njim lažje, saj jih pri tem konkretno spremljam in vodim. Kako je Bog velik v vseh ljudeh in kulturah!

Potem sem še malo kolesaril in poslovit sem se šel od s. Viodelde, ki po dveh letih bivanja med nami odhaja nazaj v svojo domovino Panamo. Nekaj resnih težav z zdravjem ima, pa se bo raje vrnila. Bog ve, ali se bova še kdaj videla ... Verjetno je bilo to zadnje srečanje v najinem življenju. Sedaj že začnem tako razmišljati, saj vem, da bom kmalu odšel od tukaj in se bom vrnil v Slovenijo.

Dopoldansko predavanje v katoliškem liceju je bilo prav lepo. Pripravljali smo se že na šolsko nalogo, ki bo prihodnji četrtek. Potem sem šel v vas za verouk. Med potjo sem odložil cement za omet v novi kapeli. Ker nisem mogel dobiti nafte za avto, sem potem nadaljeval kar s kolesom. Rajši sem miren na kolesu, kot da bi ostal kje sredi poti brez nafte in bi moral potem peš hoditi. Sicer je

bilo kar nekaj sonca in napora, a sem varno prišel, pa še zadovoljnega in močnega se počutim. Verouk v tej vasi je vedno večje zadovoljstvo, saj jim govorim o konkretnih stvareh, ki jih zelo zanimajo, in potem postavljajo tudi pametna vprašanja.

Še vedno je težko dobiti cement, tako da bolj počasi gradimo ... Neka poročena mamica je odkrila, da je noseča. To ji je nekoliko prekrizalo načrte pri delu in oskrbi otrok. A njen mož jo je z vero krepko potolažil, tako da je vse v redu in je normalno sprejela, da bo tretjič postala mati. Druga nosečnost je bila zanj precej težka: zdravili so otroka v njej in njo samo. Zadnje mesece je morala ostati kar doma, brez dela ... Je namreč profesorica angleščine in francoščine. Upajmo, da bo ta nosečnost lažja.

Nekaj zakonskih parov se pripravlja na zakrament sv. zakona, nekateri pa še boleče oklevajo, tako da potrebujejo razsvetljenje, vero, Božjo pomoč.

Dopoldne sva s kuharjem šla k njemu domov, pobrala koruzo, sirk in njegovo ženo s hčerko Andrejo, ki še ni eno leto na svetu. To je bila prilika, da sem spoznal njegove brate, mamo, okolje, pa tudi mesto Cobly. Mimogrede sva obiskala tamkajšnjega župnika Frederika, ki je Bariba in ga je škof poslal med ljudstvo Njendi, ki je tukaj večinsko ljudstvo. Sicer pa je v župniji prava mešanica vsaj petih močnejših ljudstev.

Danes je bil tukaj tudi tržni dan, tako da je z vseh koncev prihajalo veliko ljudi. Tja in nazaj nas je od Tanguiete vodila makadamska cesta, ki je bila zelo prašna. Nam v avtu ni bilo hudega; vsem pa, ki so ostali za nami, ni bilo prijetno, saj jih je obsul cel val prahu. A vsega tega smo tukaj vajeni in kljub temu je življenje lepo.

V katoliški bolnici v Tanguieti sva s kuharjem obiskala tudi našega zidarja Filipa, ki je prav tukaj imel manjšo nesrečo z motorjem. Rebra si je poškodoval. Čakal je izvide in zadnjo oceno br. Florenta. Ta je prav karizmatičen v svojih kirurških posegih in neutrujen od jutra do poznih večernih ur, ko bolniki ves čas prihajajo v bolnico.

Včerajšnja nedelja je bila res lepa, saj smo s 24 mladimi praznovali njihov krst in prvo sv. obhajilo. Pela so dekleta iz sestrskega internata, glasbeniki so jih spremljali. Mladi imajo to radi. No, včeraj je bilo še kar lepo, ker niso preveč razbijali in delali hrupa.

Pri liturgiji smo veliko uporabljali sveče, še več kot predvideva krstno bogoslužje. Bilo je prav lepo. Lepa je bila tudi posvetitev Materi Božji po sv. obhajilu. Vse skupaj se je zavleklo od 8.30 do 11.30. Potem sem šel v vas za drugo sv. mašo. Tam jih je polovica že odšla domov, ker so mislili, da me ne bo.

Popoldne pa je bilo potrebno obiskati še mlade na njihovih domovih, kjer so praznovali. Velik praznik, veliko povabljenih, hrupna glasba. Ljudje so skupaj: jedo, pijejo, pojejo, plešejo ali poslušajo glasbo. Zvečer sem se ob normalni uri vrnil, zmolil brevir in končno dočkal vrnitev br. Jean-Luca. Danes pa bom začel vpisovati krste in popravljati šolske naloge dijakov iz našega liceja.

To je nekaj kratkih novic iz Benina, ki ga še vedno razjeda podkupljivost, nepreskrbljenost z nekaterimi izdelki in vse drugo, kar poznamo že leta in leta!
S spoštovanjem in ljubeznijo!

P. Pepi

Pismo iz Gvajane

Dragi bratje, sestre in misijonski prijatelji!

Ta mesec bo minilo leto, odkar sem v Francoski Gvajani, ki je od leta 1627 francoska kolonija in je leta 1946 postala ena izmed francoskih pokrajin. Dežela sicer obsega 91.000 km², vendar ima samo okoli 220.000 prebivalcev, od katerih je približno 150.000 katoličanov. Vsaj polovica je samo krščenih in niso dejavni kristjani. Gvajana ima eno samo škofijo z 28 župnijami in okoli 35 duhovniki. Od teh je le pet domačinov. Za poklice je tu zelo težko.

Po dobrih 25 letih Afrike (Togo, Benin) sem pristal v Gvajani, predvsem na povabilo sobrata Huga Delčnjaka in na spodbudo s. Dorice Sever FMM, ki je bila dolga leta v Gvajani, in seveda na povabilo tukajšnjega škofa. Dobra dva meseca sem ostal pri Hugu v Sinnamary in ga nadomeščal v času njegovega dopusta.

Tista dva meseca sta bila zelo delavna (okoli 30 krstov, 17 prvih obhajil na eni podružnici, šest porok, pa pogrebi in še vse drugo na dveh župnijah). Na drugi »moji župniji« pa je bilo treba marsikaj urediti, popraviti, nabaviti, kar mi je delno uspelo do Hugovega povratka, in tako sem od septembra 2008 večinoma na tej fari, ki je sicer manjša po številu prebivalcev

(okoli 2.400), vendar s štirimi podružnicami in zelo pisanim prebivalstvom. Večina je kreolov, potem pa Indijanci, Bušinengini, Brazilci, Hmongi, Kitajci, Surinamci, Haitčani in še drugi. Nekateri so zelo zaprti za evangelij. Vsi želijo biti krščeni in pokopani, drugo pa ni toliko pomembno. Hugova župnija je nekoliko večja, vendar bolj homogena in z eno samo podružnico. Pozna se tudi, da so tam dolgo delovale sestre frančiškanke Marijine misijonarke.

Župnija Iracoubo se ponaša z zelo lepo in povsem poslikano cerkvico, ki je bila zgrajena med letoma 1887 in 1893. Poslikal jo je neki zapornik, ki je drugi del kazni prestajal na prostosti, in sicer v zameno za stanovanje in hrano. Naj mimogrede omenim, da je bila Gvajana dolga leta kazenska pokrajina, ki je dala veliko mučencev tudi med duhovniki. Pa o tem kaj več kdaj drugič! Župnijska cerkev je državno zaščitena in država ob našem neprestanem drezanju kar dobro skrbi zanjo. Od

septembra do božiča smo prenovili celotno fasado, kar je stalo 100.000 evrov – in vse je plačala država! Težava je z župniščem, ki je tudi pod spomeniškim varstvom. Medtem ko je cerkev last države, pa je župnišče last Cerkve in za popravilo v originalnem slogu, ki naj bi stalo okoli 750.000 evrov, država da samo polovico, ostalo si moramo poiskati sami. Kar pa je skoraj nemogoče, tako da že nekaj let vse propada, župnik pa stanuje v bivšem internatu, kjer je bilo skladišče in kuhinja.

Klima ni preveč zdrava. Zelo vroče je in tudi zelo vlažno. Ljudje delajo po nekaterih uradih, precej pa se ukvarjajo z lovom in ribolovom ter turizmom. Preveč delavni ravno niso in pričakujejo pomoč predvsem od države. Do Cerkve so izredno skopi in težko je kaj dobiti od njih, čeprav niso tako revni kot Afričani. Je pa res, da je tu vse izredno drago. Do nedavnega smo bencin plačevali po 1,77 evrov liter.

Mislil, da bo za danes to več kot dovolj. Velikonočni prazniki so me kar izčrpali. Teden dni kasneje sem imel na pastoralnem obisku za štiri dni škofa in pripravo za birmo. Za vnebohod sem imel prvo obhajilo, 24. junija pa so bile pri nas relikvije sv. Terezije Deteta Jezusa, kar je spet dalo ogromno dela. Sedaj pa bomo kmalu zaključili z veroučnim letom. Hugo gre čez tri tedne na dopust, sam pa verjetno pridem prihodnje leto.

Vse sobrate in sestre lepo pozdravljam in se vam priporočam v molitev!

Vaš vdani sobrat Milan

Napovednik dogodkov

JUNIJ

- 29. 6.–9. 8. 2009: 6 tednov Frančiškovih taborov v Grgarju (www.franciskov-tabor.si), bratje frančiškani in manjše sestre

JULIJ

- 1.–4. 7. 2009: Tabor z mlade (za 9. razred in mladino) – bratje minoriti
- 16.–21. 7. 2009: Romanje v Assisi za družine – bratje minoriti
- 19.–25. 7. 2009: ADAM 2009: Duhovni tabor s tečajem angleškega jezika - bratje kapucini
- 22.–30. 7. 2009: Počitnice za mlade v Assisiju – bratje minoriti
- 26. 7.–1. 8. 2009: Romanje na Poljsko – bratje minoriti

AVGUST

- 1.–14. 8. 2009: peš romanje v Assisi – šolske sestre
- 2.–9. 8. 2009: Giovani verso Assisi – bratje minoriti
- 3.8.-6.8.2009: počitnice za ministrante – bratje kapucini
- 5. 8.–12. 8. 2009: Romanje v Assisi – 1. skupina – bratje kapucini
- 9.–15. 8. 2009: Evropsko srečanje mladih v Santiagu de Compostela – bratje frančiškani
- 16.–25. 8. 2009: Romanje v Assisi – 2. (kolesarska) skupina – bratje kapucini
- 18.–25. 8. 2009: Litva – Evropski kongres FRAME
- 24.-30.8.2009: Romanje v Assisi za animatorje na Frančiškovih taborih – bratje frančiškani
- 28.8.-30.8.2009: Kančevci: Uvajanje v kontemplacijo – bratje kapucini

SEPTEMBER

- 6.9.2009: Srečanje Narodnega sveta FO&FRAMA
- 18.–20. 9. 2009: Duhovne vaje za FSR na Brezjah ali v Piranu, vodi p. Martin Gašparič OFMConv
- 25.9.-27.9.2009: Duhovni kapitelj FO&FRAMA (Strunjan)
- 25.9.-27.9.2009: Kančevci: S pesmijo in plesom slavimo Gospoda

OKTOBER

- 1.-4.10.2009: Kančevci: Svetopisemske duhovne vaje - s sv. Pavlom preko telesa do Boga
- 9.-11.10.2009: Kančevci: Duhovni seminar ozdravljenja in osvoboditve
- 25.-29.10.2009: Assisi - odrasli skavti
- 28.-30.10.2009: Strokovna ekskurzija NS FO&FRAMA (San Giovanni Rotondo)

NOVEMBER

- 13.-15.11.2009: Kančevci: pevski konec tedna
- 15.11.2009: Srečanje Narodnega sveta FO&FRAMA
- 20.-22.11.2009: Kapitelj FSR (Oaza miru)
- 20.-22.11.2009: Kančevci: Duhovni seminar za zakonske pare

DECEMBER

- 29.12.2009-1.1.2010: Kančevci: Duhovna obnova s silvestrovanjem za družine in druge

Novi generalni minister reda manjših bratov

V Assisiju od 25. 5. do 20. 6. 2009 poteka 187. generalni kapitelj OFM. Geslo kapitlja se glasi: Oznanjevalci Gospodove besede po vsem svetu.

Dopolodne 4. junija je 152 delegatov z vsega sveta, zbranih pri sv. Mariji Angelski pri Porciunkuli, volilo generalnega ministra reda manjših bratov. Ponovno je bil izvoljen br. José Rodríguez Carballo.

Potek volitev je vodil delegat svetega očeta, njegova eminenca kardinal José Saraiva Martins, ki je podelil novoizvoljenemu pečat vsega reda manjših bratov.

Br. José Rodríguez Carballo bo meseca avgusta dopolnil 56 let. Generalni minister je že od leta 2003, pred tem pa je opravljal že naslednje službe: generalni defintor in generalni tajnik za formacijo in študij, provincialni minister frančiškanske province v Santiagu de Compostela (Španija), predsednik UFME in magister bratov v vzgoji. Pomembna pa je tudi njegova akademska pot: licenciat iz biblične teologije v Jeruzalemu, licenciat iz svetega pisma v Rimu,

kar je tudi poučeval v semenišču kraju Viga v Španiji in na teološki fakulteti v Santiagu de Compostela.

Br. José Rodríguez Carballo je 119. naslednik sv. Frančiška. Do leta 2015 bo vodil 15.000 redovnikov reda manjših bratov, ki delujejo v 113 državah sveta.

Bratje so 800 let od ustanovitve reda pri Porciunkuli (t.j. cerkvici, kjer so začetki Frančiškovega reda) obnovili svojo misijonsko zavzetost, pripravljene srečati »nove uboge« današnjega časa in povečati svojo evangelizacijsko navdušenje, medverski in medkulturni dialog ter širitev miru.

Curriculum vitae

Provincia: Santiago de Compostela (Španija)
 Rojen: 11.08.1953
 Prve zaobljube: 09.08.1971
 Slovesne zaobljube: 01.01.1976
 Duhovniško posvečenje: 29.06.1977
 Jeziki: špansko, italijansko, portugalsko, francosko, angleško

Novi generalni vikar reda manjših bratov

V petek, 5. 6. 2009, je 152 delegatov reda manjših bratov na 187. generalnem kapitlju izvolilo br. Michaela Perrya za vikarja reda.

Rodil se je leta 1954 v Indianapolisu (ZDA) in opravljal službo provincialnega ministra province Presvetega Srca Jezusovega (ZDA). V svoji provinci je opravljal službe v teološki vzgoji in ponoviciatni vzgoji, na mednarodni ravni pa je delal za mednarodno komisijo Pravičnost, mir in ohranjanje stvarstva ter 10 let preživel na misijonu v Kongu. Sodeloval je tudi

s Catholic Relief Services in Ameriško škofovsko konferenco (ZDA).

Njegov akademski življenjepis vključuje doktorat znanosti iz religiološke antropologije, magisterij iz teologije ter diplomo iz zgodovine in filozofije.

Br. Michael Perry je nasledil br. Francesca Bravija, prejšnjega generalnega vikarja.

Novi generalni definatorji OFM

Afrika in Srednji Vzhod:

br. Vincent Mduduzi Zungu,
provincia N. D. Reginae
Pacis (Južnoafriška
republika)

Azija in Oceanija:

br. Paskalis Bruno Syukur,
provincia S. Michaelis
Archangeli (Indonezija)

Angleško govoreče področje:

br. Francis Walter,
provincia Immaculat.
Concept. B. V. M. (ZDA)

Področje osrednje Evrope:

br. Roger Marchal,
provincia Trium Sociorum
(Francija in Belgija)

Področje Španije:

br. Vicente-Emilio Felipe Tapia,
provincia Castellana S.
Gregorii Magni (Španija)

Področje Italije:

br. Vincenzo Brocanelli,
provincia Picena S. Jacobi
de Marchia (Italija)

Slovansko področje:

br. Ernest Karol Siekierka,
provincia S. Francisci Assis.
(Poljska)

Latinskoameriško področje:

br. Nestor Inácio Schwerz,
provincia S. Francisci Assis.
(Brazilija)

br. Julio César Bunader,
provincia Fluvii Platensis
Assumptionis B. M. V.
(Argentina)

Po stopinjah sv. Frančiška Asiškega

Assisi, 25.–28. april 2009

Bratje in sestre vseh Frančiškoveh redov in letošnjem letu spominjamo 800-letnice potrditve prvega Vodila, ki ga je za novo redovno skupnost manjših bratov napisal sv. Frančišek Asiški.

Med dogodki, ki se vrstijo vse jubilejno leto, je bilo tudi štiridnevno romanje bratov in sester v Frančiškove kraje: Assisi, Greccio, Rietsko dolino, na La Verno ... Udeležilo se ga je okrog štiristo romarjev iz vse Slovenije.

Frančiškova konferenca in pripravljani odbor so pripravili duhovno bogato romanje v svete kraje, na katerih smo se spomnili najpomembnejših prelomnic v življenju sv. Frančiška. Tem posebnim dogodkom so bile posvečene tudi slovesne skupne sv. maše.

Prvi dan smo se v baziliki Marije Angelske spominjali Frančiškovega vzklika: »To hočem, to želim!« Skupaj s sobrati kapucini in minoriti je mašo daroval frančiškan p. Robert Bahčič.

Drugi dan nas je pri sv. maši v Grecciu v izjemno pristnem božičnem vzdušju nagovoril p. Leopold Grčar. Ob pomenu na prve žive jaslice, ki jih je postavil sv. Frančišek, smo tudi mi razmišljali o potrebi, da se Jezus vsak dan vedno znova rodi tudi v nas.

Tretji dan smo se pri najsvetejši daritvi zbrali ob grobu velikega svetnika. V mogočni zgornji baziliki sv. Frančiška je bilo posebno doživetje slišati ubrano slovensko pesem. Provincial slovenskih minoritov p. Milan Kos je med sv. mašo spomnil na sporočilo sv. Frančiška, ki v svojem Pismu vsem vernikom nagovarja vse ljudi in posebno njegove brate in sestre redovnike, redovnice in laike, naj tudi v današnjem času zvesto sledijo Evangeliju.

Na La Verni, kjer je sv. Frančišek izkusil Kristusovo trpljenje in Ljubezen, nas je kapucin p. Stane Bešter povabil, naj si tudi mi prizadevamo, da bi »ljubili Ljubezen, ki ni ljubljena«, prav tako kot sv. Frančišek, ki je ob tem spoznanju jokal.

Ob teh štirih skupnih slovesnostih so vsi romarji imeli na voljo dovolj časa, da so skupaj s svojimi voditelji ali sami obiskali tudi nekaj drugih krajev, ki so zaznamovani s sv. Frančiškom: Rivotorto, Fonte Colombo, La foresta, Poggio Bustone, Spoleto ... Lahko so v zbranosti molili pri sv. Damijanu, pri sv. Klari, Porciunkuli ali na številnih drugih krajih, ki vsakega romarja pritegnejo svojo zbranostjo in ga vedno znova nagovarjajo s Frančiškovima pozdravoma Dober dan, dobri ljudje! ter Mir in dobro!

Ob slovesu sta se romarjem in pripravljalnemu odboru ter vsem, ki so kakor koli sodelovali pri organizaciji, prevozu, bivanju, vodenju po Frančiškoveh krajih ter pripravi in sodelovanju pri sv. mašah, zahvalila predsednica Frančiškove konferencie Slovenije s. Pavlina Kolbl in podpredsednik p. Milan Kos.

Franciškov svetni red Slovenije Narodni svet

Vsem bratom in sestram FSR Slovenije,
predsednikom in duhovnim asistentom KB FSR,
predsednikom in duhovnim asistentom PB FSR

Drage sestre in bratje!

V skladu z Vodilom in Konstitucijami (člen 66/2 in 67/2)
ter Statutom Franciškovega svetnega reda Slovenije (41/3)

sklicujem

VOLILNI KAPITELJ

Franciškovega svetnega reda Slovenije,

ki bo v duhovnem središču »Oaza miru«
na Ljubelju od 20. do 22. novembra 2009.

S tem razglašam začetek narodnega kapitlja!
Naj po priprošnji sv. Frančiška in sv. Klare, sv. Elizabete in sv. Ludvika
Sveti Duh spremlja vodi in vse naše delo v pripravah na kapitelj!

Mir in dobro

V Piranu na 5. velikonočno nedeljo, 10. maja 2009

br. Mirko Potočnik FSR
predsednik NS

Spoznavamo brate in sestre
Franciškovega tretjega reda

Bratstvo Franciškovega tretjega reda sv. Benedikt Afričan v Natitingouju

Vsak človek in vsaka skupnost imata svojo zgodovino in svojo dinamiko življenja. Isto velja tudi za bratstvo Tretjega Franciškovega reda Sv. Benedikt Afričan v župniji sv. Bernardke v Natitingouju, Benin.

Bratje frančiškani, ki so se trudili v tej župniji od njene ustanovitve 1999 naprej, so vedno delili duhovno bogastvo sv. Frančiška z brati in sestrami laiki. Tako je br. Gilles Cavelec, OFM, bolničar po poklicu, ustanovil prvo bratstvo OFS leta 2000. Vsega skupaj 10 bratov in sester se je začelo zbirati vsako nedeljo popoldne za odkrivanje in življenje duha sv. Frančiška. Člani so se takoj dejavno vključili v življenje župnije: eni so poučevali

verouk, drugi so se posvetili streženju ubogih v župnijski Karitas. Začeli so obiskovati in katehizirati zapornike v državnem zaporu (na območju župnije). Začetki so bili dobri, obetavni, a duh ni bil še čisto frančiškanski in mnogim je zmanjkalo moči. Br. Gilles se je po volji predstojnikov vrnil v Francijo in bratstvo se je razbežalo.

Ko je septembra 2004 p. Pepi prišel v Natitingou, je kmalu po prihodu v župnijo začel oživljati bratstvo. Med razkropljenimi je zbral najbolj goreče, katerim so se pridružili še novi in tako je bratstvo ponovno oživelo. Nadaljevali so z že ustaljenim programom dejavnosti. Bratje in sestre (deset jih je, od tega trije zakonski pari) so kmalu v svojih vrstah izvolili vodilne brate in sestre. Po socialni strukturi so zelo zanimivi: od zakonskega para profesorjev do preproste gospodinje in kmeta, ki komaj kaj razumeta francosko. Med njimi sta tudi dve vdovi. So iz plemena Otamarijev, Wama, N'Biali, Bariba in celo s Slonokoščene obale ... Na praznik sv. Frančiška 2008 so bratje in sestre pri sv. maši uradno začeli prvo etapo formacije. Dobili so Franciškov križ, Vodilo in Generalne konstitucije, kar jih je močno spodbudilo. Od takrat naprej posvečajo največ pozornosti lastni frančiškanski formaciji pri rednem mesečnem srečanju, v župniji pa

nadaljujejo z vsemi veroučnimi, molitvenimi in karitativnimi dejavnostmi. Pogosto prihajajo k tedenski sv. maši, k četrtkovi adoraciji Najsvetejšega, pred nedeljsko sv. mašo vodijo rožni venec, so prisotni in zavzeti v TKO (temeljnih krščanskih občestvih, ki se enkrat tedensko zbirajo na domu za skupno molitev, branje Sv. pisma in razmišljanja ob njem). Močno vlogo in pomen pa ima zanje tudi dan puščave, ki ga živijo v vsakemu močnem liturgičnem času (v adventu in v postnem času).

Bratstvo se imenuje po sv. Benediktu Afričanu, ki je bil rojen leta 1526 na Siciliji v družini potomcev afriških sužnjev. Posvečal se je molitvi v tišini. Pri 21 letih, ko je prodal svoje vole, se je pridružil ermitom, katerim je postal predstojnik. Leta 1562 je vstopil k frančiškankom, kjer je združeval molitveno življenje z ročnim delom. Pozneje je postal kuhar, kar mu je omogočilo, da je delo služenja povezal z molitvijo. Pozneje je postal gvardijan, vzor vsem bratom v molitvi, obiskovanju bolnikov in v opravljanju ročnih del. Po nekaj letih se je

vrnil v kuhinjo, kjer je v skritem življenju slavil Boga. Bratje in ljudje so ga začeli imenovati črni svetnik, ki zna razlagati Sv. pismo, brati v srcih ljudi in pritegovati v samostan mnoge ljudi, zaznamovane z revščino in boleznijo. Umril je 4. aprila 1589 z besedami Jezus, Marija, Frančišek na ustih. Bratstvo se trudi tudi za povezanost z JEFRA (pri nas je to FRAMA): včasih organizirajo skupna srečanja z njimi, z njimi in z vso ostalo Frančiškovo družino pa se udeležujejo skupne formacije, ki jo imamo približno enkrat na dva meseca.

Za tukajšnje bratstvo je izrednega pomena živeti duha družine: se obiskovati, si medsebojno pomagati pri preprostih vsakdanjih stvareh, biti res močno in osebno povezan. Pomagajo si npr. pri gradnji hiše, vzgoji otrok, njihovem zdravljenju, pri obiskovanju šole itd. Pomembno je, da so skupaj in da se podpirajo. Hočejo biti med seboj bratje in sestre, ki so si resnična opora. To je potrebno še zlasti zato, ker ljudje ideal sv. Frančiška v tem okolju zelo malo poznajo, miselnost sveta je zelo drugač-

na od Frančiškove. Molitev, zelo pobožna in predana, ima bistveno vlogo ter je vir moči za življenje in za pričevanje.

Kratko predstavitev bratstva končajmo z nekaj besedami odgovornega za bratstvo, br. Alberta YOROKOUA: »Ko sem živel na podeželju v okolici mesta Boukombe, sem pri delu na polju mnogokrat gledal naravo, poslušal petje ptic, opazoval rast sirka, jama, koroze, arašidov ... Občudoval sem cvetenje in rast mangov. V ozadju sem čutil prisotnost Boga. Borna zemlja sredi kamenja nam je dajala le najnujnejše za preživetje, včasih smo z lakoto pričakovali nove pridelke ... Občudovanje Božje navzočnosti v naravi in življenje v revščini sta me oblikovala in pripravljala za sprejem duha sv. Frančiška. Ko odkrivam njegovo življenje in njegovega duha, se počutim tako povezan z njim in resničnostjo, ki jo je živel. Prav zato sem se odločil, da bom v Frančiškovem bratstvu in da bom z veseljem in preprostostjo ter uboštvom živel njegov ideal v moji družini in v župniji.«

Darovi za revijo Brat Frančišek

Iz srca se zahvaljujem vsem, ki ste darovali za revijo Brat Frančišek. Samo z vašo pomočjo lahko izhajamo. Od januarja do konca maja ste darovali 4.289,40 evrov. Bog povrni!

350 € Frančiškanski samostan Brezje; 300 € Frančiškanski samostan Sveta gora, Kristina Lipovec; 270 € Frančiškanski samostan Nazarje; 220 € Minoritski samostan Ptuj; 180 € Župnija Ljubljana Bežigrad, Župnija sv. Frančiška Ljubljana-Šiška; 170 € KB FSR Piran, Župnija Podnanos 152 €; Župnija sv. Jurija Ptuj; 150 €; KB FSR Škofja Loka; 145 € KB Sv. Ožbolt Ptuj; 120 € KB FSR Sv. Vid; 100 € KB FSR Tolmin, KB FSR Sv. Cecilija Celje, Jože Škrabec; 90 € KB FSR Šenčur; 60 € Župnija Sv. Katarine; 50 €; Minka Kuclar, Župnija Dornava; 30 € Ana Matanič, Milka Cankar, Goran Sabolič; 25 € Anica Ličen, Cecilija Gorenšček, Sestre Sv. Križa Domžale, Frančišek Markelj; 20 € Ana Alessandra, Mira Mastnak, Fani Pelan, Franc Herle, Tone Vidic, Danica Seban, Župnija Hajdina, Anton Štrancar, Jože Kastelic, Nežka Božič, Frančiškanski samostan Brezje, Marjeta Perušek, Župnija Šmartno, Magda Drnovšek, Ana Stanko, Vižintin, Marija Zidar, Markeš; 17 €; Tončka Rupar; 15 €; Matilda Cerar, Ana Mrzлак, Ljudmila Flego, Jana Puš, Samostan šolskih sester Maribor, Šolske sestre Trebnje, Justina Sterle, Kristina Stalec, Ivanka Holeček, Petra Škvorc, Jože Vovk, Jelka Pakiz, Martina Foršek, Frančiška Leskovšek, Minka Kenda, Lucija Kranjc; 14 €; Katarina Kajfež; 13 €; Vera Golob; 12 €; Ana Marija Ulaga; 10 €; Anamarija Pucelj, Družina Gostečnik, Cilka Kranjc, Janez Lencl, Danijela Janežič, Frančiška Ogrinec, Ivanka Kirn, Francka Jurkovnik, Vanda Toman, Družina Cigale, Franc Jagodic, Marija Stariha, Zofija Slemenček, Jožica Bavdaž, Ana Sobočan, Vida Simončič, Ferdinanda Vogelsand; 8,40 € Zinka Turk; 8 € Iekandra Plesničar

Prvomajsko kolesarjenje FRAMA

Torej ... po vsem dogovarjanju, prepričevanju in pozabljanju smo se kljub napovedi slabega vremena odločili za dolge ravnine in še daljše vzpone, ki smo jih nameravali prekolesariti v treh dneh. Seveda pa tudi nismo hoteli tega izpustiti, saj bi tako prekinili tradicijo kolesarjenja FRAMA. Tako smo se v četrtek zjutraj zbrali štirje vztrajneži in se kolesarsko zamaskirani odpeljali v Štepanjsko naselje, kjer smo se duhovno okrepili, nato pa počakali še na blagoslov. Čeprav je medtem začelo še bolj deževati, smo to vzeli kot del

blagoslova. Ko smo gledali v nebo, smo se vsi strinjali, da vsaj začetni del poti ne bomo imeli problemov z vročino. Odpravili smo se skozi Ljubljano, pustili za seboj vse knjige in skrbi, ki so nam oteževale našo »gonjenje«. Polni moči in energije smo si nehote ogledali tudi del Ljubljane, ki ga še nismo poznali.

Prvi postanek s frutabelo (priporočamo okus marelice, saj se ne topi ☺) in s čudovitimi barvami narave nam je dal spet moči, da smo, nekateri prej, drugi pozneje, premagali naš prvi klanec. Pogum nam je dajala sličica oblačka s

trojanskim krofom v naših mislih. Še vedno malo mokri in siti smo se zmagoslavno spustili navzdol proti Celjski kotlini. Po dolini hmelja smo prispeli v Mozirje, kjer so nas v svoj dom z odprtimi rokami sprejeli Jasmina, Tomaž in majhno bitje v varnem zavetju. Sodeč po tem, da smo se tam najedli, se naklepotali, spoznali sosede in ostali do teme, lahko verjamete, da smo se pri njih res počutili kot doma.

Končno smo se odpravili proti Nazarjam, kjer nas je čakal pravi hotelski apartma. Seveda se nihče ni pritoževal, saj smo vsi popadali v postelje. Zjutraj smo takoj odšli k maši in med drugim tudi prosili, da bi izginile vse bolečine v kolenih. Pozdravili smo sestre klarise, poklepotali z njimi in spet sedli na naše konjičke.

Tokrat smo zavili proti Logarski dolini, sledilo je nekaj vmesnih frutabela postančkov. Ob reki Savinji, ki nas je lepo hladila (ja, danes pa nam je že sijalo sonce), smo si lahko ogledali tudi veliko Iglo, vendar nas je lakota hitro napotila naprej. Domača klobasa, viki krema, kruh, naši želodci so bili polni, moja prtljaga pa malo lažja. Seveda se s polnimi želodci ne da kolesariti,

zato smo si privoščili malo sončenja na travi. Ker smo vedeli, da nas danes čaka klanec, ki ga bomo »prevozili« v avtu, smo si lahko privoščili frutabelo kar tako, da smo spraznili prtljago.

Kaj pa je bilo s klancem proti Matkovemu kotu? Ker je bil za kolesarje začetnik (kar je bila večina izmed nas – razen s svetlo izjemo) res prevelik podvig, smo bili veseli kombija s pricolico za kolesa in seveda družine Covnik, ki nas je sprejela. Že med potjo smo izvedeli, da imajo 64 koz (mogoče še kakšno več), krave, dva psa, »napol« divje prašiče in verjetno še kaj. Trenje lešnikov na dvorišču, pogled na čredo koz in na Kamniško-Savinjske Alpe ter družina s tremi hčerkami ... res nam nič ni manjkalo. Ko nas je sedemletna(!) voznica pripeljala do koč, smo zlezli nekateri v mehka in topla ležišča, drugi pa po neumnosti na trdo in mrzlo.

Pričakalo nas je lepo in sončno jutro, slovo ter klanec proti Pavličevemu sedlu. Tu pa so bile potrebne frutabele. Ko smo že mislili, da smo premagali prvo težko oviro, smo ugotovili, da imamo še skrite zaloge moči. Ob naravni mineralni vodi z zanimivim okusom smo počasi premagali najhujšo oviro – Jezersko in z veseljem zapustili naše severne sosede. Spust nas je tako zdelal, da smo iskali in končno našli picerijo. Ne vem, ali je bila izguba električnega

toka v piceriji naša krivda. Vseeno so nas spustili naprej, nas pa je čez nekaj časa prevzel napis domače slaščičarne, kjer smo se najedli res dobrega sladoleada.

Tako kot smo pot začeli, smo jo tudi končali. Mogoče je za to kriva Ljubljana, vendar nas je

na poti v Ljubljano spet dobil dež. Zato se je hitro vsak odpravil pod svojo streho, vendar smo bili vsi veseli, da smo lahko te dni preživeli skupaj.

Monika Emeršič FRAMA

Vabilo v Assisi

Šolske sestre sv. Frančiška Kristusa Kralja vabimo na peš romanje v Assisi po novi romarski poti Assisiana. Romanje z naslovom: »To hočem, to iščem, to srčno želim storiti,« je namenjeno mladim od 18. do 30. leta in bo trajalo od 1. do 14. avgusta 2009.

Voditelji: s. Polonca Majcenovič in s. Urša Marinčič ter kapucin br. Jurij Štravs. Podrobnosti in prijave na 031 463 164.

zaradi neke navezanosti, ki me je že dalj časa obremenjevala. Jezus je molčal in mi ni olajšal tega bremena. Ko sem odhajala, sem mu positnarila: »Ampak zakaj mi ne pomagaš? Zakaj se moram tako dolgo sama boriti? Utrujena sem že!«

αγαπη

Takrat me je obšlo spoznanje: saj ne gre za to, da bi bila na toplem in na varnem. Življenje ni v udobju in dobrem počutju, temveč v sprejemanju vsega, kar prihaja, in v

Brezpogojna ljubezen

Nekega turobnega popoldneva sem šla na obisk k Jezusu v kapelo, kjer je vsak dan izpostavljeno Najsvetejše. Bila sem potrta

zavesti, da je On z mano tudi v težavah, padcih, bolečini, skušnjavah. To je brezpogojna ljubezen – to, da hočem biti z Jezusom, ki me je izvolil in poklical, ki sem Ga izvolila in ga kličem – kakor koli že, a z Njim. Ne glede na moja čustva, razpoloženja in počutje. Z Njim v sreči ali nesreči, v zdravju ali boleznih, v bogastvu ali pomanjkanju. Kakšna radost in svoboda je v tem!

Marjeta Longyka

Nagradna številčnica

Poiščite besede, ki jih zahtevajo opisi, in jih pripišite k številkam. Črke nato po vrsti prenesite v lik. Ob pravilni rešitvi boste v vodoravnih vrstah prebrali geslo uganke.

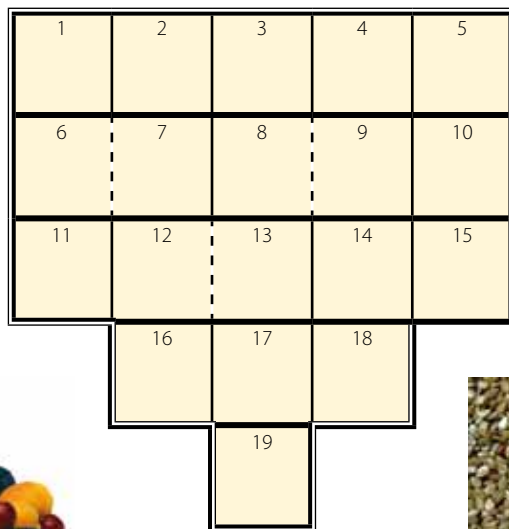
3 16 12 13 6 18 14 = del noge od gležnja do konca prstov,

11 17 5 7 2 = več sadov, sadovi,

15 4 9 8 = del rastline, ki nastane po oploditvi iz cveta in se uporablja za razmnoževanje,

19 1 10 = ime japonskega pisatelja (Kobo, 1924 do 1993).

Pravilna rešitev nagradne številčnice v prejšnji številki se glasi: Ujetnik božje ljubezni. Na uredništvo je prispelo 7 pravičnih odgovorov. Izžrebani so bili naslednji nagrajenci: 1. nagrada: Marko Kukar, Zadrugiška 5, SI-1234 Mengeš; 2. nagrada: Janez Markelj, Šmidova 17, SI-4270 Koroška Bela; 3. nagrada: Franc Fister, Podbrezje 183, SI-4202 Naklo. Čestitamo

Rešitve pošljite na uredništvo Brata Frančiška do 10. avgusta 2009.

Tokratne nagrade so:

1. Christian Gostečnik, Poskusiva znova (knjiga je sicer že razprodana, zato se splača potruditi!)
2. J. Joergensen, Sveti Frančišek Asiški
3. Trije kompleti razglednic »Sončna pesem«

Sestavila ga. Frančiška Pavlič

Finančna kriza in okolje

Vsi vemo in vsak dan doživljamo v svoji denarnici, da gre preko našega sveta največja finančna kriza po krizi v tridesetih letih dvajsetega stoletja. Prestajamo pa še drugo krizo, krizo okolja. Čeprav je v tem primeru za vsakega posameznika težje doumeti, na kak način ga kriza prizadeva, in glede na področje, v katerem živimo, se bodo učinki gotovo čutili na različne načine. Vendar pa se je okoljska kriza začela pred finančno krizo, saj so znanstveniki že pred 40 ali 50 leti začeli opazovati spremembe v ozračju, ki niso bile naravne, in jih postavljati v odnos s človekovimi dejavnostmi.

Finančna kriza bo zaradi izrednega obsega gotovo povzročila klimatske posledice, saj se zaradi nje na svetovni ravni spreminjajo procesi, kot so kmetijstvo, proizvodnja in potrošnja dobrin in uslug, revščina. Zmanjšanje proizvodnje in potrošnje dobrin in uslug bi lahko imelo, če nanj gledamo ločeno, ugoden učinek, ko govorimo o okolju, saj se ne zmanjšujejo le izpusti, ampak tudi količina preostalih proizvodov. Istočasno pa je možno, da bodo podjetja, ki bodo doživela zmanjšanje dohodka, manj sredstev namenila za uresničevanje okoljskih standardov in za raziskovanje novih tehnologij, ki težijo po zmanjšanju onesnaževanja njihovih proizvodnih procesov. Vemo tudi, da bo večina teh podjetij skušala zadržati dobiček, zato bodo zmanjšali ali zamrznili plače, odpuščali osebje in se posluževali drugih podobnih sredstev, zaradi česar bodo kot vedno zaradi krize najbolj prizadeti najbolj ubogi. Povečala se bo neenakost pri porazdelitvi bogastva. Mnogo bogatih bo še povečalo svoje premoženje.

Vsaka stvar ima tudi svoje posebnosti. Zmanjšanje potrošnje papirja bi moralo na primer v določeni meri zmanjšati njegovo proizvodnjo, to pa bi moralo vplivati na zmanjšanje izsekavanja gozdov, ki jih nadomeščajo z drevesnimi monokulturami, kar ima zelo škodljiv učinek na okolje, in bi moralo vplivati tudi

na obseg proizvodnje v tovarnah celuloze in papirja. Podobno je s potrošnjo kovin in izkoriščanjem rudnikov. Po eni strani imamo v mislih padec proizvodnje avtomobilov, saj vemo, da ima povečanje števila vozil hude posledice na povečanje izpusta plinov, ki imajo učinek tople grede. Še drug zanimiv primer bi bilo lahko zmanjšanje števila aparatov, ki delujejo na električne baterije ali akumulatorje.

Tudi kmetijstvo ima svoja protislovja. Cena soje se je na mednarodnih trgih s skoraj 600 dolarjev v začetku leta 2008 spustila na nekaj več kot 300 dolarjev danes. Če se bo to veliko znižanje nadaljevalo, je možno, da bodo začeli zmanjševati proizvodnjo, in jasno je, da je to odvisno tudi od ukrepov, ki jih sprejemajo, da bi omejili njeno uporabo v proizvodnji goriv. Vrnitev k bolj raznovrstni kmetijski proizvodnji ne bi bila pomembna samo za okolje, ampak bi spodbujala tudi lokalna gospodarstva, zaposlitev kmetov in samostojnost okolja v naših deželah.

Jasno je torej, da bo finančna kriza poleg družbe pomembno posegla tudi v okolje. Daje zanimivo priložnost, ki jo moramo izkoristiti, da bi zmanjšali vpliv, ki ga imajo človekove dejavnosti na okolje, in zgradili svet, ki bi bil za vse boljši. Jasno je tudi, da se bodo, če tega ne bomo storili, ti okoljski in družbeni vplivi še bolj in hitreje poslabšali. Pišemo zgodovino in naše sodelovanje pri tem bo pomembno, da bi določili, kakšna bo naša prihodnost in prihodnost naslednjih rodov.

Ricardo Natalichio

Proti gospodarski krizi potrebujemo nov sistem vrednot

Letni vrh predstavnikov verstev z Evropsko unijo

»Sedanja gospodarska kriza razkriva duhovno krizo in napačno hierarhijo vrednot.« To je ugotovitev msgr. Adrianusa van Luyna, predsednika komisije škofovskih konferenc Evropske unije, ki jo je posredoval predsednikom evropske komisije in evropskega parlamenta na letnem vrhu predstavnikov monoteističnih verstev s predsedniki evropskih institucij.

Na povabilo predsednika Evropske komisije Joséja Manuela Barrosa se je v Bruslju zbralo približno dvajset predstavnikov krščanske, judovske in muslimanske vere, ki so prišli iz dvanajstih držav članic in iz Rusije, da so izmenjali mnenja o gospodarski in finančni krizi in dali etični prispevek k razpravi o gospodarskem vodenju Evrope in sveta.

Msgr. van Luyn je poudaril, da pomanjkanje odgovornosti, ki je privedlo do gospodarske krize, ne bi smelo biti pripisano samo bančnikom in trgovcem, ampak tudi tistim odgovornim politikom, ki so dajali obljube, ki so presegle obveznosti, ki so jih v resnici nameravali držati, kot na primer cilje tisočletja glede razvoja.

Msgr. Reinhard Marx, monaški nadškof, je izpostavil nevarnost izgube zaupanja v gospodarstvo svobodnega trga, zlasti v državah članicah srednje in vzhodne Evrope, kjer je veliko tistih,

ki so v zadnjih dvajsetih letih polagali upanje v ta model.

Msgr. Diarmuid Martin, dublinski nadškof, je pozval k vzpostavitvi primernih etičnih in pravnih značilnosti, ki bi omogočile gospodarstvu, da bi bilo učinkovito in izpolnjevalo svojo družbeno funkcijo. Za pripravo na ponovno rast se je po njegovem mnenju potrebno osredotočiti na tiste, ki so v naši družbi najšibkejši. »Če nam ne bo uspelo spraviti v tek politike, ki je usmerjene k ovrednotenju talentov, ki jih imajo najbolj ranljivi, bodo tisti, ki so izključeni, ob prihodu recesije še bolj izključeni, družba pa še bolj krhka,« je opozoril.

Kardinal Miloslav Vlk, praški nadškof, je pozval k vzgoji za odgovornost, ki stremi k skupnemu dobremu in je usmerjena na vse ravni: na finančne posrednike, družine, podjetja, javne oblasti, civilno družbo. Vzgoja za odgovornost lahko dobi trdno osnovo v načelih družbenega nauka Cerkve: splošno skupno dobro, splošna namembnost dobrin in prednost dela pred kapitalom.

Predsednik Evropske komisije Baroso in predsednik Evropskega parlamenta Hans-Gert Pöttering sta izrazila zadovoljstvo zaradi tega srečanja in obsežne izmenjave stališč, ki jih je omogočilo. Poudarila sta, da Evropska unija ne sloni na kapitalističnem modelu, ki je utemeljen na materializmu, ampak na modelu socialne tržne ekonomije, ki človeka postavlja v središče svojih skrbi. Priznala sta tudi temeljno pomembnost dialoga med Evropsko unijo in verstvi.

Ta dialog, ki je že pet let odvisen od dobre volje predstavnikov Evropske unije, bo postal obvezen, ko bo stopila v veljavo Lizbonska pogodba, v moči njenega 17. člena.

Nieves San Martín

400 milijonov Afričanov trpi revščino

Zaradi revščine trpi približno 400 milijonov Afričanov. To razkriva poročilo katoliške organizacije za pomoč pri razvoju Manos Unidas ob dnevu Afrike.

Afriški dan so praznovali 25. maja, ko se spominjajo ustanovitve Organizacije za Afriško zvezo, ki je bila ustanovljena leta 1963 v Addis Abebi. To organizacijo je leta 2002 nasledila Afriška zveza.

Manos Unidas pravi, da »na afriško celino vedno gleda z upanjem, ki pa ni brez zaskrbljenosti.«

»Kadar govorimo o Afriki, govorimo o revščini, izkoriščanju ljudi, večnih oboroženih spopadih, pandemijah, nepismenosti, suši, napredovanju puščave ... Zdi se, kot bi se nad to celino odprla Pandorina skrinjica, da bi to prostrano področje ogromnih nasprotij, topilni lonec ras, kultur in izročil prednikov napolnila z nesrečami.«

Hudi problemi, ki prizadevajo Afriko, po obsegu tretjo celino na svetu, se izražajo v zelo visokem kazalcu revščine, ki zadeva že 400 milijonov ljudi. Ni naključje, da je od 177 držav, ki jih je proučil program Združenih narodov za razvoj, 24 z najnižjim kazalcem razvoja afriških. Kot bi to še ne bilo dovolj, sedanja kriza izpodkopava uspehe in napredek, ki so ga v Afriki dosegli v zadnjih letih.

Povprečna letna stopnja rasti je od 3,7 % leta 1996 narasla na 6,3 % leta 2007, medtem ko se je v istem času inflacija znižala z 18,8 % na 8,2 %. Sedaj pa se povpraševanje po temeljnih proizvodih afriškega gospodarstva (diamanti, kava itd.) zmanjšuje, kar vključuje povečanje brezposelnosti in znatno znižanje dohodkov, ki prihajajo od pridelkov.

Po drugi strani razvite države v svojem trudu, da bi znižale stroške, krčijo uradno pomoč za razvoj, namesto da bi držale obljubo, da bodo podvojile pomoč Afriki do leta 2010. Za mnoge afriške države ta pomoč predstavlja 40 % letnega proračuna, njeno znižanje pa prinaša s sabo

krčenje investicij v socialne usluge, ki so nujne, da bi prekinili spiralo revščine (lakote, večje tveganje za bolezni, manjši dohodki, manjši stroški za hrano, izobraževanje in zdravje, s tem pa nova revščina).

Vse to pa organizaciji Manos Unidas ne preprečuje, da ne bi na Afriko gledala »z upanjem, ki temelji na mladosti prebivalstva celine« (leta 2007 je bilo 384 milijonov Afričanov mlajših od 18 let). To se odraža na skoraj 1000 projektih, v katerih so bili prejemniki pomoči otroci in mladi. Poleg tega je razlog upanje tudi »pojavljanje velikih likov v svetu umetnosti, literature, športa in politike, ki postopoma postavljajo svoje države na mesto, na katerem imajo pravico biti.«

Kaj razumemo pod etično rabo naravnih in finančnih virov

Vsi ljudje so potrošniki virov, tako naravnih kot finančnih. Klic k etični rabi virov pomeni opozorilo, da so viri omejeni in da bi morale odločitve o tem, kako jih uporabljati, temeljiti na etičnih merilih.

Etična raba naravnih virov poudarja dejstvo, da mora biti naš model razvoja trajnosten. Trajnosten razvoj se spoprijema s potrebami sedanosti, ne da bi ogrozil možnost prihodnjih generacij, da se bodo spoprijele s svojimi potrebami. Spoštuje omejeno sposobnost ekosistema za sprejemanje vpliva človeških dejavnosti.

Etična raba tudi spodbuja odgovorno potrošnjo. Odgovoren potrošnik je nekdo, ki se zaveda, da za potrošnjo stoji zapleten sistem proizvodnje in razdeljevanja in da že preprosto dejstvo potrošnje lahko spodbuja ali razširi nekatere neenakosti. Odgovoren potrošnik uporabi celo vrsto etičnih meril pri izbiri dobrin, ki jih bo pridobil, in upošteva socialno vrednost tega, kar misli kupiti.

Cilj etične rabe finančnih sredstev je spodbujati boljše pogoje življenja v družbi in trajnosten razvoj na našem planetu. Temelji na odločitvi, da bomo na finančnem trgu delovali po etičnih in socialnih načelih. Tudi etični vlagatelji so zainteresirani za povrnitev svojih naložb, vendar

ta interes združujejo z globokim zanimanjem za družbo. Etično vlaganje se uresničuje preko socialno odgovornih fondov, ki imajo naslove podjetij, ki sprejemajo socialna, moralna, verska ali ekološka načela. Da bi bili prepričani, da so izbrani naslovi na liniji s temeljnimi načeli, je treba podjetja natančno pretresti. Neki sklad, ki je socialno odgovoren, mora imeti samo naslove podjetij, ki sprejemajo najvišja merila »dobrega državljana«.

(povzeto po KONTAKTU – biltenu Mednarodnega sveta OFM za pravičnost, mir in celovitost stvarstva)

Trgovina z ljudmi: »strahotna žalitev dostojanstva«

»Trgovina z ljudmi je strahotna žalitev človekovega dostojanstva,« je dejal nadškof Agostino Marchetto, tajnik Papeškega sveta za pastoralo migrantov in popotnikov, na srečanju z naslovom »O dostojanstvu se ne razpravlja«.

Poudaril je, da je ta pojav eden od najbolj sramotnih v našem času. Revščina in pomanjkanje priložnosti prisilila ljudi, da kljub tveganjem iščejo boljše prihodnost, kar jih naredi skrajno ranljive za to trgovino.

Trenutno različni dejavniki prispevajo k njenemu širjenju: odsotnost posebnih predpisov v nekaterih državah, nepoznavanje pravic s strani žrtev, družbeno kulturna struktura in oboroženi spopadi, kakor tudi trenutna zožitev rednih možnosti za reden dostop do razvitih držav.

Papeški svet ima med svojimi cilji tudi opazovanje vprašanja žrtev trgovine z ljudmi, ki so ena od kategorij sužnje sodobnega časa.

Vprašanje ni zlahka rešljivo

Soočenje s temi posebnimi zlorabami človekovih pravic terja celovit in usklajen pristop. Pri tem je treba imeti pred očmi ne samo največjo korist žrtev, ampak tudi pravično kazen za tiste, ki iz tega vlečejo korist, pa tudi preventivne ukrepe, ki bodo po eni strani usmerjeni k povečanju ozaveščenosti in občutljivosti, po drugi pa se bodo spoprijeli z vzroki tega pojava.

Po nadškofovem mnenju bi tak pristop moral tudi pospešiti integracijo žrtev v družbo, ki jih sprejema, zlasti kadar sodelujejo z oblastmi proti trgovcem, kar vključuje zdravstveno pomoč, psihološko-socialno svetovanje, reševanje stanovanjskih vprašanj, dovoljenja za bivanje in možnost zaposlitve.

Na enak način je treba obravnavati vrnitev v državo izvora, ki jo mora spremljati ponudba projektov in/ali posojil, s čimer bi zagotovili, da se žrtve ne bi brez sredstev vrnile v isto nevarno okolje.

Predlagal je tudi uvedbo ukrepov za oblikovanje odškodninskih shem, ki bi se lahko financirale iz zaplembe dobičkov in dobrin, ki so jih trgovci pridobili s kriminalno dejavnostjo.

Mnogovrsten pojav

Trgovina z ljudmi je večrazsežen pojav. Pogosto je povezan z preseljevanjem, gre pa veliko dlje od industrije s spolnostjo. Vključuje tudi prisilno delo mož, žena in otrok v različnih vejah industrije, vključno z gradbeništvom, restavracijami in hoteli, kmetijstvom in hišnimi posli.

Če je po eni strani prisilno delo povezano z diskriminacijo in revščino, s krajevnimi navadami, s pomanjkanjem zemlje in nepismenostjo

žrtve, ima po drugi strani zvezo s poceni delom, iz česar često izhajajo nizke cene pri potrošnji, kar je privlačno za delodajalce.

Različne oblike trgovine terjajo različne ukrepe in pristope, ki morajo žrtvam vrniti dostojanstvo. Čeprav je mednarodna skupnost leta 2000 sprejela Protokol za preprečevanje, zatiranje in kaznovanje trgovine z ljudmi, predvsem ženskami in otroki, je bilo njegovo izvajanje na nacionalni ravni zelo različno glede na to, kako je posamezna država pristopila k vprašanju. Ta pristop gre od »kriminalizacije« priseljevanja do njegove povezave s človekovimi pravicami.

Čeprav mnoge države dovolijo žrtvam spolnega izkoriščanja, ki je posledica trgovine z

ljudmi, da ostanejo v njih za čas, ki je potreben za preiskave proti trgovcem, pa po končanem sodnem preverjanju običajno pride do vrnitve v domovino, pa naj bo to z ustrežno podporo ali brez nje. Samo v nekaterih državah imajo ukrepe, ki skušajo zagotoviti zaščito teh žrtev, ko jim dajo možnost, da ostanejo v tej državi in se vsaj pod določenimi pogoji vključijo v njeno družbo.

Poskus, da bi trgovino z ljudmi preprečili s pomočjo strožje politike priseljevanja, je ozek in omejen pristop. Potrebno se je namreč spoprijeti s pravimi vzroki pojava, kajti dokler se bodo žrtve, ki jih vrnejo v domovino, znašle v istih razmerah, iz katerih so skušale pobegniti, se trgovina ne bo ustavila. Zato morajo biti pobude proti tej trgovini usmerjene tudi v razvoj in ponudbo konkretnih možnosti, da bi se izognili ciklusu revščina – zloraba – izkoriščanje.

Roberta Sciamplcotti

Tomaž Čelanski

Življenje sv. Frančiška (22)

27. poglavje

O jasnosti in stanovitnosti njegovega duha in o pridiganju pred gospodom papežem Honorijem in kako je sebe in brate izročil gospodu Hugolinu, ostijskemu škofu

71. Božji mož Frančišek ni bil več tega, da bi poskrbel zase, ampak se je trudil za to, kar koristi za odrešenje drugih; navdse pa je hrepenel po tem, da bi bil razrešen in bi bil s Kristusom. Zato si je močno prizadeval, da bi bil prost od vsega, kar je na svetu, da mu ne bi niti za eno uro motila vedrine njegove duše obteženost s kakim prahom. Postal je brezčuten za vse, kar hrumi na zunaj; z vsemi notranjimi močmi je povsod obvladoval zunanje čute in krotil vzgibe duha; gnezdil je v kamnitih duplinah in njegovo prebivališče je bilo v skalnati votlini. V srečni pobožnosti je hodil okrog po samotnih bivališčih in se je ves majhen dolgo zadrževal v Odrešenikovih ranah. Zato je pogosto izbiral samotne kraje, da bi mogel duha povsem usmeriti k Bogu. Če pa je opazil, da je primerna prilika, se ni obotavljal in se je lotil opravek in se rade volje zavzel za odrešenje bližnjih. Kajti njegov najvarnejši pristan je bila molitev, a ne le za

kratek hip, prazna ali prevzetna, temveč dolga v času, polna v pobožnosti, mila v ponižnosti. Če je začel pozno zvečer, je zgodaj zjutraj komaj končal. Naj je hodil, sedel, jedel in pil, vedno je bil zbran v molitvi. Po zapuščenih cerkvah, postavljenih na samotnih krajih, je sam prebil noči v molitvi; pod varstvom božje milosti je v njih premagal mnogo strahov in stisk duha.

72. Iz prs v prsi se je spopadal s hudičem, ko ga na takih krajih ni le znotraj nadlegoval s skušnjavami, ampak ga je tudi na zunaj strašil z rušenjem in podiranjem. Toda ker je pogumni božji vojščak vedel, da njegov Gospod povsod vse zmore, se ni uklonil strahovom, ampak je rekel v svojem srcu: "Nič bolj ne moreš, zlobnež, proti meni mahati z orožjem svoje zlobe, kot če bi stala javno vsem na očeh." Resnično je bil zelo in navdse stanovit in ničemur ni poklanjal pozornosti razen temu, kar je Gospodovega. Kajti ko je pogosto oznanjal božjo besedo med mnogimi tisoči ljudi, je bil tako gotov, kot če bi se pogovarjal z domačim prijateljem. Na ogromno množico ljudi je gledal kot na enega moža in tudi enemu samemu je zelo skrbno pridigal, kot bi imel pred seboj množico. Samozavest pri podajanju govora je črpal iz čistosti duha; ne da bi se prej pripravljal in razmišljal, je vsem govoril čudovite reči, ki jih še niso slišali. Če je kdaj pred govorom kaj premišljeval, je potem, ko se je zbralo ljudstvo in se včasih domišljenega ni več spomnil, ni pa vedel povedati nič drugega, brez slehernega sramu ljudem priznal, da je marsikaj premišljeval, a da se sploh ne more spomniti nič od tega. In takoj ga je napolnil tak govorniški dar, da so ga poslušalci lahko samo še občudovali. Kadar pa ni vedel, kaj bi rekel, je ljudi samo blagoslovil in jih že zgolj s tem odpustil z velikim oznanilom.

73. Ko je nekoč zaradi zahtev reda prišel v mesto Rim, se je silno želel pogovoriti z gospodom papežem Honorijem in častitimi kardinali. Za to je zvedel gospod Hugolin, slavni ostijski škof, ki je božjega svetnika častil s posebno naklonjenostjo, bil poln strahu in veselja in je občudoval svetnikovo gorečnost ter opazal

njegovo preprosto čistost. Zaupal je v usmiljenje Vsemogočnega, ki nikoli ne zapusti v potrebah tistih, ki ga pobožno častijo, in ga je pripeljal pred gospoda papeža in spoštovane kardinale. Ko je stal pred tolikimi knezi, je, ko je dobil dovoljenje in blagoslov, začel neustrašno govoriti.

Govoril pa je s tolikšno gorečnostjo duha, da se od veselja ni mogel več obvladovati. Ko je z usti izrekal besede, je premikal noge v plesu, a ne kot pohotnež, ampak kot goreč v ognju božje ljubezni. S tem ni zbujal smeha, ampak je iztisnil solze obžalovanja. Mnogi od navzočih so bili namreč do srca ganjeni, ko so občudovali božjo milost in njegovo tako veliko stanovitnost. Častitljivi gospod ostijski škof pa je bil trd od strahu in je iz vsega srca molil h Gospodu, da ne bi kdo preziral preprostosti blaženega moža, kajti njega je zadela tako svetnikova slava kot tudi sramota, ker je bil kot oče postavljen nad njegovo družino.

74. Frančišek se ga je namreč oklenil kot sin očeta in kot edinec svoje matere, v naročju njegove dobrosrčnosti je spal in počival. Gotovo je škof opravljal nalogo in izvajal delo pastirja, a je ime pastirja prepuščal svetemu možu. Blaženi oče je videl, kaj je potrebno, oni srečni gospod pa je vse tisto dejansko tudi preskrbel. O, koliko jih je bilo, zlasti na začetku teh dogodkov, ki so prežali, kako bi pogubili novo setev reda! O,

koliko jih je bilo, ki so se trudili, kako bi zatrli izvoljeni vinograd, ki ga je Gospodova roka blagohotno na novo zasadila na svetu! Koliko jih je bilo, ki so skušali njegove prve in najčistejše sadove pokrasti in jih použiti! Vse te je pobil in uničil meč tega tako častitljivega očeta in gospoda. Bil je namreč potok zgovornosti, obzidje Cerkve, branilec resnice in ljubitelj ponižnih. Blaženi torej in spomina vredni dan, ko se je božji svetnik izročil tako častitljivemu gospodu. Ko je bil namreč ta gospod v Toskani na nekem poslanstvu za apostolski sedež, kakor se je to pogosto godilo, je blaženi Frančišek, ki še ni imel veliko bratov in je hotel iti v Francijo, prišel v Firence, kjer se je tedaj zadrževal omenjeni škof. Nista bila še povezana v posebni domačnosti, a že sam ugled blaženega življenja ju je združil v vzajemni in naklonjeni ljubezni.

75. Sicer pa ker se je imel Frančišek, ko je prišel v kako mesto ali deželo, navado predstaviti škofom ali duhovnikom in ker je slišal, da je tam navzoč tak veliki duhovnik, se je z velikim spoštovanjem predstavil njegovi dobrotljivosti. Ko ga je gospod škof videl, ga je sprejel s ponižno predanostjo, kakor je to vedno počel z vsemi, ki so vstopali v sveti red, zlasti še s tistimi, ki so nosili plemenito znamenje blaženega uboštva in svete preprostosti. In ker je skrbno tešil pomanjkanje ubogih in njihove zadeve posebej obravnaval, je pozorno povprašal po vzroku Frančiškovega prihoda in je njegov namen naklonjeno razumel. Ko ga je videl, da bolj kot drugi prezira vse posvetno in gori v tistem ognju, ki ga je Jezus vrgel na zemljo, se je njegova duša združila s Frančiškovo. Pobožno in predano ga je zaprosil za molitev in mu naklonjeno ponudil svoje varstvo v vsem. Potem ga je opozoril, naj ne nadaljuje začete poti, ampak naj prizadevno bedi v skrbi in varovanju tistih, ki mu jih je Gospod Bog zaupal. Ko je sveti Frančišek videl, da ima tako častitljivi gospod tako pobožnega duha, blago naklonjenost, učinkovit govor, se je silno razveselil in vzradoval. Padel mu je k nogam ter mu pobožno izročil samega sebe in svoje brate.

Prevedel br. Miran Špelič OFM

S kolesi od Črne gore preko Albanije in Makedonije do Grčije

Via Egnatia – rimska cesta

Dežele, v katerih se je v zadnjem desetletju 20. stoletja dvignila železna zavesa, so za popotnike posebno zanimive. Če želimo ujeti pridihih starih časov, je treba pohiteti. Ljudje v teh deželah hlatajo po takoimenovanih dobrinah demokracije, zato se družbeno ozračje hitro spreminja. Odločitev za potovanje v Albanijo je bila torej dokaj hitra, čeprav jo je spremljala določena mera strahu pred neznanim.

Pretežni naša poti je potekal po stari rimski cesti Via Egnatia (od Drača do Soluna), ki je bila zgrajena v 2. stol. pred Kr. Prečkala je rimske province Ilirik, Makedonijo in Trakijo, danes pa poteka po ozemlju Albanije, Makedonije, Grčije in evropskega dela Turčije (do nekdanjega Bizanca). Albanija je desetletja veljala za najbolj zaprto in najrevnejšo evropsko državo.

Danes sodi med najhitreje razvijajoče se dežele, kar prinaša dobre in slabe posledice. Gradijo stanovanjske in poslovne objekte, ceste, zelo se povečuje promet. Popotnik lahko opazi, da ljudje s svojo miselnostjo ne dohitevajo razvoja, pozabili so na okolje, propadajo nekdanji veliki proizvodni objekti. »Albaniji vladajo korupcija, kriminal in umazan denar,« nam je rekla sestra Mirjam Praprotnik, ko smo jo obiskali v Draču.

Skupina kolesarjev iz Društva prijateljev Svete dežele smo sedli na kolesa v Podgorici, do koder smo se pripeljali z vlakom. Lahko bi rekli, da smo na svoji poti spletli vez s požrtvovalnimi ljudmi, ki pod okriljem Katoliške cerkve opravljajo humanitarno in dušnopastirsko delo med tamkajšnjim prebivalstvom. Pot nas je vodila od patrov salezijancev v Podgorici skozi zahodno Albanijo do obale Jadranskega morja, nato pa smo zavili na sever proti Makedoniji. Obiskali smo sestro Mirjam Praprotnik v Draču, sestro Slavko Cekuta v Elbasanu, patra Stjepana na Ohridu in sestre usmiljenke v Bitoli. Skozi Ohrid in Bitolo smo prišli v grško Makedonijo do pristaniškega mesta Solun. Na poti je nastal zapis,

— s kolesom
— z vlakom
— z busom

ki vam ga posredujem v naslednjih vrsticah. V njem je le nekaj vtisov popotnika, marsikaj pa ostaja v spominu vsakega posameznega udeleženca naše poti. Seveda brez p. Petra Lavriha potovanje ne bi potekalo tako, kot je, zato mu velja iskrena zahvala za organizacijski prispevek in za dušnopastirsko skrb na naši poti. Zahvaliti pa se moramo tudi našim sponzorjem, ki so nam z denarnimi in materialnimi darovi omogočili uresničiti načrtovano pot. Tako je bilo tudi z avtodomom, ki nas je spremljal na poti. Nekaj težav z električno napeljavo za priklopno vozilo je ekipa, sestavljena iz dveh Novakov, Antonia in Andreja, premagala in se potem podala na pot ob dalmatinski obali do Podgorice.

Z vlakom do Podgorice

Ostali popotniki smo v Ljubljani sedli na vlak. Za pot do Podgorice smo potrebovali 24 ur. Vmes smo prečkali kar tri meje in s tem povezane mejne formalnosti. »Nekoč tega ni bilo,« smo si mislili, vendar šele sedaj nazorno

vidimo, da je razlika med slovensko mentaliteto in življenjskim slogom ter deželami, ki smo jih prečkali, velika in prevelika za življenje v skupni državi. Železniška proga Beograd–Bar je bila v treh etapah zgrajena med leti 1939 do 1976 in je z 250 tuneli in številnimi mostovi velik gradbeni podvig. Na njej je leta 1964 nekaj časa preživel tudi avtor tega zapisa v mladinski delovni brigadi. V Podgorici so nas prijazno sprejeli patri salezijanci in nam ponudili prenočišče.

Albanija, dežela nasprotij

Zjutraj se poslovimo od patrov salezijancev in po približno 30 km kolesarjenja prispemo na albansko mejo. Vstopamo v deželo, ki je za nas vse velika neznanka. V antični dobi so na tem ozemlju živeli Iliri, ki so jugozahodni Balkan osvojili pred Grki, Rimljani in Slovani. Po razpadu rimskega cesarstva je to območje leta 395 prišlo v vzhodno, bizantinsko cesarstvo, med 6. in 8. stoletjem pa so obmorska območja Balkana zavzela slovanska plemena. Po oslabitvi

datum	ime kraja	odhod	prevozno sredstvo
21. 5.	1. dan	Ljubljana	vlak
22. 5.	2. dan	Beograd Podgorica	

datum	ime kraja	vmes (km)	prevozno sredstvo
23. 5.	3. dan	Podgorica–Skadar (AL)	kolo
24. 5.	4. dan	Skadar–Kruje	
25. 5.	5. dan	Kruje–Tirana–Drač	
26. 5.	6. dan	Drač–Elbasan	vlak
27. 5.	7. dan	Elbasan–Perrenjas	
		Perrenjas–Ohrid	kolo
28. 5.	8. dan	Ohrid–Sv. Naum	
29. 5.	9. dan	Ohrid–Bitola	avtobus
30. 5.	10. dan	Bitola–Edesa (GR)	kolo
		Edesa–Solun	vlak
31. 5.	11. dan	Solun–Mihanjona–Solun	kolo

Skupaj kolo 590 km

datum	ime kraja	odhod	prevozno sredstvo
1. 6.	12. dan	Solun	vlak
2. 6.	13. dan	Beograd Ljubljana	

Iz Črne gore vstopamo v Albanijo

Bizanca so Albanijo osvojili Turki, leta 1430 pa se jim je uprl Skenderbeg, ki je združil lokalne plemiče in 25 let varoval ta del Evrope pred popolno islamizacijo. Po 1. balkanski vojni leta 1912 in 1913 je bila ustanovljena neodvisna država Albanija, ki so jo kljub nasprotovanju Srbije in Črne gore podprle velesile. Kratko obdobje v začetku 20. stol. je Albanija postala kraljevina s kraljem Zogujem I., ki ga je leta 1939 po okupaciji izgnala Italija. Med 2. svetovno vojno so Albanci organizirali močno protifašistično gibanje, ki so ga podobno kot v sosednji Jugoslaviji komunisti izrabili za prevzem oblasti. Enver Hoxha je vladal s trdo roko vse do leta 1989, ko so bile v Albaniji uvedene družbene in gospodarske reforme. Domačini ga najlepše opišejo v enem samem stavku: »Vzel nam je vse, dal nam ni ničesar!« Začarani krog se je pretrgal sredi osemdesetih let prejšnjega stoletja z njegovo smrtjo. A to je bil še le začetek. Na dan so prišla pereča vprašanja sive ekonomije, dela na črno, preprodaja drog, človeških organov, otrok, korupcije, krvnega maščevanja, o katerih dnevno prebiramo v medijih.

Albanija je po površini okoli 40 odstotkov večja od Slovenije. Po neuradnih podatkih ima več kot 4 milijone prebivalcev, od tega samo v Tirani preko milijon. Ljudje se priseljujejo v večja mesta nenadzorovano, podeželje pa se prazni. Albanski BDP je leta 2003 znašal 4.900 USD na prebivalca (slovenski BDP leta 2007 – 27.200 USD), po spremembi sistema je bila ta država najrevnejša v Evropi.

Za čuda na meji ni bilo nobenih komplikacij. Na mejnem prehodu se tare raznih uslužben-

cev, ki so zadovoljni s svojo državno službo. Na poti do Skadra je le nekaj naselij, cesta pa komaj zasluži to ime. Ob cesti pa smeti, smeti in še enkrat smeti. Smrdi po poginulih živalih. Tako opazimo, da se v tej deželi vozniki sporazumevajo s hupanjem. Povsod srečujemo mercedese, od starih, ki so komaj še sposobni za vožnjo, do najnovejših terenskih limuzin. Velja pravilo močnejšega, vozniki prehitvevajo tudi dvojno in poskakujejo po slabi cesti. Žrtev slabe ceste je tudi moje kolo, kateremu moram že prvi dan kat dvakrat menjati zračnico. Vendar se tudi na tem področju Albanija hitro spreminja. Tirana in Drač sta že povezana z avtocesto, zgrajenih pa je tudi že več kilometrov hitrih cest.

Cesta, ki si komaj zasluži to ime

Prenočimo v mestu Skadar (Shkoder) ob Skadarskem jezeru. To je eno najstarejših mest v Evropi, tu je bil nekoč škofijski sedež in središče albanskih katolikov. Na hribu nad sotočjem rek Bojana in Drin se pne trdnjava Rozafa. Prvi začetki segajo v 2. stol. pr. Kr., v 15. stol. so jo zavzeli Turki, vmes Benečani, pa zopet Turki. Milan in Zvonka v središču mesta najdeta Chiesa Holiana s frančiškanskim samostanom, kjer prenočimo. Popoldan si ogledamo mesto in opazimo veliko novih džamij. Z njihovih minaretov se razlega vabilo k molitvi, ki preglasi vse dogajanje okrog nas. V mestu je tudi spomenik materi Tereziji, ki se je v Skopju rodila albanskim staršem.

Naslednje jutro se odpeljemo iz mesta in po nekaj kilometrih lepe ceste zavijemo na lokalno

cesto. Želimo doživeti albansko podeželje. Cesta je luknjasta, ob njej pa polno smeti, zato nam ni težko ob cesti pustiti zelja, ki nam ga je za popotnico dal moj bratranec Leon, gospodar z Brezij.

Zapuščamo Skadar. Sprodaj trdnjava Rozafa na hribu Kale.

Vročina je pač naredila svoje in zelje je spremenilo svojo sestavo, zato je bolj sodilo v smeti kot v naše želodce. Več smo na pedalih kot na sedežu. V mestu Lezhe se odžejamo in opazujemo ljudi, ki hodijo od nedeljske maše. V Albaniji je okrog 10 odstotkov prebivalcev katoličanov. V času Hoxhe je kampanja proti veri dosegla vrhunec leta 1960. Po zgledu kitajske kulturne revolucije je Hoxha izvajal agresivno prevzgojo proti verskim praznovanjem, kakor jih je imenoval, in študente pozival k antiverskemu misijonarjenju. Do maja 1967 so zaprli 2169 cerkva, mošej, samostanov in župnij in dosti jih je bilo preurejenih v kulturne centre za mlade, v športne objekte, muzeje, zapore ali pa so jih do tal porušili. Mladi so dobili nalogo ustvariti prvi ateistični narod na svetu. Dosti vernikov so zaprli, poslali na prisilno delo v tovarne ali na polja, nekatere so pobili ali izstradali do smrti. Za versko delovanje, propagando, branje, širjenje in posedovanje verskih knjig si bil lahko obsojen od treh do deset let zapora. Ljudje, ki so imeli krščanska imena, so jih bili prisiljeni spremeniti. Tudi kraji in vasi, ki so imeli krščanska imena, so bili preimenovani.

Misijonarji ugotavljajo, da ne smejo biti več samo Karitas in ustanova za človekove pravice, temveč oznanjevalci evangelija in Božje navzočnosti med ljudmi. Mnogi ljudje se dajo krstiti, ker upajo, da se jim bodo po krstu odprla vrata v obljubljeni svet, niso pa pripravljene živeti kr-

ščanstva. Misijonarji so pretežno starejši. Največ je Italijanov, domačih duhovnikov je malo in so mladi. Redovne skupnosti so najmočnejše zastopane med moškimi redovi: salezijanci, jezuiti, orionisti. Ženske skupnosti so manjše in raztresene po Albaniji. Prvotna vera se je najbolj ohranila na območju Skadra in Drača, južno od Elbasana pa skoraj ni prvotnih krščanskih skupnosti, razen nekaj grškokatoliških.

Ženske imajo značilna oblačila: bele (tudi črne) hlače in črno krilo, belo bluzo, preko nje črno jakno in na čelo zavezano črno ruto.

V kraju Lac se peljemo mimo opuščene tovarne za predelavo manganove rude in fosfatov velikosti dveh jeseniških železarn. Pokrajina je degradirana, v zrak štrlijo dimniki zapuščenih obratov, nedaleč stran je naselje opuščeni delavskih blokov. »Od česa ti ljudje živijo?« se sprašujemo. Večina jih je odšlo iskat boljše življenje, mnogi med njimi v tujino.

Pobegnemo pred skupino fantov

Milan sporoči, da sta z Zvonko našla primeren prostor v senci in kuhata kosilo. Razveselimo se solate in makaronov z arvajevimi klobasicami. Kmalu se okrog nas začno zbirati domači fantje. Sprva radovedno, kasneje vse bolj predrzno. Začno stikati po naših kolesih, potem zahtevati predmete in denar. Kot muhe

Grad Kruje z muzejem Skenderbegu

nas obletavajo in ne moremo se jih ubraniti. Odpirajo torbe, segajo v žepa. Hitro pospravimo in pobegnemo pred njimi. Zgroženi smo in ogorčeni. Da, tudi to je Albanija.

Na poti v Kruje je v križišču več odprtih cestnih jaškov brez pokrovov. Naš avtodom nasede v enega od njih. Poprimemo in privzdignemo, da se iz vleče, na srečo brez poškodb. Temperatura zraka se giblje nad 35 °C, prašna cesta pa se začne vzpenjati proti starodavnemu mestu Kruje, ki mu pravijo tudi balkon nad Jadranom. Premagati moramo 400 m vzpona. Večkrat počakamo, nekateri na najbolj strmih vzponih potiskamo kolo ob sebi. Po 10 km vzpona prispemo v mesto in se namestimo v hotelu. Proti večeru si ogledamo trdnjavo s spominskim muzejem albanskemu junaku Skenderbegu, ki je to mesto izbral za prestolnico. Grad je bil osnovan na temeljih ilirskega bivališča iz 3. in 4. stol. pr. Kr. Pod imenom Kruje je omenjen v krščanskih listinah iz l. 879. Koncem 12. stol. je dobil polno obliko kot sedež bizantinskega garnizona. Med boji s Turki sredi 15. stol. je bil večkrat poškodovan. Pri večerji nas obišče generalni zastopnik Krke v Albaniji g. Afrim Ibrahimović z ženo. Ta farmacevtska tovarna iz Novega mesta je tudi eden naših sponzorjev. Zelo je navdušen nad našim podvigom. Ponudi nam pomoč pri nadaljnji poti skozi Albanijo. To svojo obljubo kasneje tudi izpolni, ko nas pričaka v Tirani in nam razkaže albansko glavno mesto.

Požrtvovalno delo misijonark v Draču in Elbasanu

Spust iz Kruje skozi borov gozd je pravi užitek. V dvajsetih minutah smo v dolini, kjer se dušimo v prahu in smogu med težkimi kamioni, ki

vozijo kamenje iz kamnoloma na gradbišče. Šele sedaj uspemo prešteti vse odprte cestne jaške, ki so smrtno nevarni, domači vozniki pa se jih spretno izogibajo. Prehitevajo nas tovornjaki, mercedesi in vozički s konjsko vprego. Ljudje hitijo po prašni cesti sem in tja, vse skupaj zgleda kot neko neurejeno mravljišče. Ob razriti cesti pa stojijo ograje, ograje in zopet ograje. Ljudje se nekontrolirano naseljujejo. Najprej postavijo ograjo, nato se lotijo gradnje hiše. Zgradijo skelet v več nadstropjih, zaprejo spodnjo etažo in se vselijo. Na vrhu skeleta iz plošče štrli armatura, za vsak slučaj ... Kmalu prispemo v Tirano, kjer nas počaka tudi pater Peter, ki se nam je zaradi obveznosti priključil šele tu. Gospod Ibrahimović nam razkaže albansko prestolnico, ki iz dneva v dan spreminja podobo. Gradnja je usmerjena na stanovanjske predele, hotele, industrijske objekte. S pridihom vzhoda si tu podajata roko Evropa in Balkan. Slika nekaj kilometrov stran, na obrobju, je drugačna. Tu se odvija tisti pravi boj za preživetje. Predmestja, nekaj ločene vasi, zdaj eno, spominjajo na barakarska naselja. V želji po zaslužku prihajajo v mesto mnogi, ki ne bodo nikoli uspeli. Najbolj nam ostane v spominu široka avenija s spomenikom Skenderbegu, po kateri so v času komunizma korakali pripadniki delavskih množic in razglašali rezultate revolucije.

Piše: Marjan Bajt

Občni zbor Društva prijateljev Sv. dežele

v Trstu 6. 6. 2009 – predsednikovo poročilo!

Cenjene članice in dragi člani Društva prijateljev Sv. dežele,

Samo za vraževerne je številka 13 problem. Letos je naše društvo staro trinajst let in po lestvici odraščanja bi bila nekakšna puberteta. Seveda so primerjave vedno le primerjave. Za klasične govore ob slovesnostih, pa naj bodo to strankarski govori, govori politikov, govori ob jubilejih in podobno, se uporablja klasičen model: najprej blagruj dosežke, udari po so-

vražnikih in spodbujaj k še večji predanosti ter strnitvi in edinosti. Po tem modelu je sosednji predsednik v enem izmed govorov blagruval svojo stranko, udaril po sosedih, ker ne dovoljujejo približevanja Evropi, na koncu pa iste sosedne povabil na morje. In govor je bil zaključen.

Nič takega mi ni potrebno uporabiti, ko vas gledam danes zbrane v še večjem številu kot lani na občnem zboru nedaleč od tu. Kaže, da nam morski zrak ugaja skoraj tako, kot je prvi slovenski skupini pred 99 leti ugajalo tržaško pristanišče, ko so z ladjo Tirolka začeli v septembru mesecu prvo narodno romanje v Sveto deželo. Takrat iz Avstrije v Turčijo, ki je bila gospodar Palestine. Iz tega razloga je na letošnjem občnem zboru prisotna tudi ta veličastna misel. Najprej v počastitev 100-letnice prvega slovenskega romanja v Sveto deželo, ki bo prihodnje leto septembra, in obenem tudi zelo mikavna misel, da bi se v Sveto deželo podali na podoben način: malo po suhem in malo po morju. Načrt lebditi in se želi udeležiti, vendar je morska pot danes občutnejše dražja kot je bila pred 100 leti.

V teh 13 letih delovanja društva smo imeli vedno cilj, preskočiti magično mejo tisoč članov. Vedno smo ji bliže. Tako je trenutno število članstva 960, kar je res napredek. Res je, da nam pri številčnem napredovanju vedno kdo odide v družbo še boljšega društva pri angelih in svetnikih, pa vendar tudi v tej solzni dolini želimo kot društveniki drug drugemu olepšati pot življenja ob druženju, povezovanju in odkrivanju božjih lepot širom sveta.

Programi našega dela od lanskega občnega zbora so bili tako kot vedno narejeni na osnovi vaših predlogov in želja. Zanimivo pa je, da

smo v zadnjem letu morali odpovedati kar tri programe. Razlog je bil v tem, da je bilo do časa sklepa razpisa premalo prijav. Zato bi kar takoj pozval vse in vsakogar: ko izbirate cilje naših romanj, izberite takšne, kamor boste vsaj s 50-odstotno gotovostjo šli tudi sami. Da bi ostali zgolj pri naštevanju možnih ciljev kot množenju idej na papirju, je res premalo. Glede udeležb pri programih letos res nismo dosegli rekordnega števila v letu 2002, ko smo imeli 1006 udeležb. Od lanskega občnega zbora pa smo do sedaj, in če ne upoštevam današnjega shoda, imeli kljub recesiji 592 udeležb na programih, kar je pohvalno.

V našem druženju sta se izkazali dve skorajda skrajni želji. Na eni strani je veliko želja za vaše strani po enodnevnih romanjih, ki vsebujejo enodnevne cilje, da se še pred nočjo pride domov v domačo posteljo. Namen pa ostaja: DRUŽENJE! Kar je odlična poteza in namen in utemeljenost društva, da se na take potrebe tudi po največjih možnostih odziva.

Druga smer pa so želje v eksotičnih in daljnih ciljih, kot je npr. letos črna Afrika in misijoni. Nanjo smo čakali kar štiri leta. Ali pa kolesarska sekcija, ki že več let izbira eksotične ravninske, gorske in svete cilje za pedalski pogon. Ravnokar prevožena pot VIA EGNATIA Podgorica–Skadar–Kruje–Tirana–Drač–Elbasan–Ohrid–Bitola–Edesa–Solun je odkritje prečudovite dežele, ki je bila do pred kratkim še zaklenjena, in obenem stik s potjo sv. Pavla v Pavlovem letu. Tudi lanska kolesarska ob Donavi do Črnega morja in predlanska po Litvi – vse te poti še čakajo uresničitve z avtobusom. Tako boste tudi tisti,

ki ste kolo že odložili, lahko prišli do teh lepot.

Naj ne zveni hvalisavo, vendar je prav, se kot društvo pohvalimo, da so nam Frančiškovi bratje in sestre izkazali zaupanje za romanje v Assisi letos ob 800-letnici Frančiškovega Vodila. Organizacija in izvedba sta bili naložena prav našemu društvu za vseh sedem avtobusov. In tudi 68 članov našega društva se je udeležilo romanja.

Tudi januarska Švica z vlakom je zaradi lepot marsikomu pustila skomine, da se ni pravi čas opogumil, morda tudi zaradi strahu pred zimo. In ravno zima je bila letos prečudovito lepa. Tako tudi Švica z vlakom znova kliče po uresničitvi.

Ker je bilo letošnje romanje v Sveto deželo silno odmevno in številčno, lahko v naši sredi pozdravimo kar nekaj novih zaljubljenecv v Sveto deželo in s tem tudi pomladitev v naših vrstah.

Pogledi in načrti za naprej:

- Priprave na romanje v Sveto deželo ob 100-letnici prvega slovenskega romanja potekajo še naprej. Kako se bo izkazalo glede na možnosti in povezave, boste obveščeni. Vsekakor bo vsaj en del poti ladijski, drugi pa po kopnem.

- Sveto Jakobovo leto bo prihodnje leto. Znova spodbuda za romanje peš ali s kolesom v Santiago.
- Tudi Sibirija z železnico se je v teh treh letih, ko nismo bili tam, znova pojavljala v predlogih.
- Laasa na Kitajskem z najvišjo železnico na svetu je prav tako mikavna stvar.

Ne morem pa mimo spodbujanja vas vseh, ki je v tem: pišite, pišite in znova pišite. Čeprav to zveni podobno kot Titov stavek v nekdanjem osnovnošolskem spričevalu, pa vendar. Revija Brat Frančišek je tudi naša, vsaj v enem delu. Zato je povabilo k pisanju naslovljeno na vsakega člana in članico. Pišite o vtisih, odkritjih, duhovnih doživetjih, ker je to dar nam vsem, ki to beremo.

Lani ste z volitvami izbrali nove obraze v vodstvu društva, nekateri odbori so celo popolnoma novi. Prvo leto po volitvah se je novo vodstvo uteklo in privadilo na sodelovanje, tako dobro kaže za naprej. Rad bi se vsakemu od sodelavcev in vsem skupaj zahvalil za dobro sodelovanje.

Naj bo to dovolj, čeprav bi bilo mogoče pohvale širiti še naprej, a bi trpela ponižnost, ki je tako žlahtna krepost.

AKCIJA »SOLE SVD 2009« (APRIL - 10. JUNIJ 2009)

7.500 € skupni dar romarjev v Assisi (25.-28.04.2009); 500 € ŽU Lj.- Bežigrad; 248,49 € Špenko Franc; 210 € Šef Magdalena in Bojan; 100 € Cerar Helena, Filipič Venčeslav, Kociper Martin; Mejak Vera; 55 € Kogoj Magdalena; 50 € Beravs Nikolaja, Beravs Vlasta, Bužekijan Jelka, Car Marija, Drev Emil, Glavič Vesna, Guštin Marija, Hernavs Silva, Hernavs Silva, Lustek Marija, Marijine sestre, NN - Ljubljana, Noč Marija, Škrabec Jože, Valič Cvetko, ŽU - NN; 40 € Furlan Teodora, Martinčič, ŽU - Sv.Rešnje Telo; 30 € Dobrovoljc Danica, Knez Jože, Kurent Jerica, Mulec Janez, Munda Alojzija, P.M., Pirc Albina, Urdih Rado in Nives; 25 € Stanič Stanislav; 20 € Babič Ana, Brglez Zdenka, Gašperin Silva, Hočevnar Franc, Kranjc Jože, Kuzma Anton, Lampret Stanko, Lamut Amalija, Legat Peter, Ličen, Maznik Marijana, Novak Mirko, Novalja Alen, Ogrič Ksenija, Rigler Iva, Suhadolc Anton, Tepina, Verček Anton, Žerdin Ana, Žnidaršič Jožica; 15 € Petelin Marija, Skok Marija; 10 € Cibej Rihard, Fatur Marija, Gartner Marinka, Glavina Justina, Grosman Terezija, Grosman Terezija, Grosman Terezija, Grum Ana, Jaklič Franc, Jurca Vera, Karlinger Marinka, Lajevec Janja, Lapič Terezija, Mihelčič Marija, Obreza Marija, Pavlica Otilija, Peternel Frančiška, Plavčak Božidar, Regoršek Hermina, Salobir Cvetka, Stare A., Vrban Kata, Vuzem Karolina, Zupan Primož; 8 € Čampa Tadej; 5 € Jazbec Terezija, Luskar Ana, Mandelj Alojz, Martinčič Irena, Matjašič Otmar, Morel Ana, Rozman Franc, Škripec Nada, Zekar Anica; 3,50 € Fidler Danica; 3 € Levstek Andrej; **Uredila: Tatjana**

ROMANJE ZA SVETO ANO, V SOBOTO, 18. JULIJA 2009

Maria Luggau v Ziljski dolini (A)

Vsako leto se redno odpravimo na romanje v bližini godu sv. Ane, zavetnice krščanskih mater. Letos nas bo pot peljala v gore na Koroško, v Ziljsko dolino. Pred 3 leti smo bili tam pozimi, v snegu, sedaj pa v svežini gorskega poletja.

Program:

Odhod iz Ljubljane, sobota, 16. julija 2009, (parkirišče DOLGI MOST –VIČ) ob 6.00, postanek na avtobusni postaji v Ljubljani, št. 29A, postanek v Kranju na avtobusni postaji ob 6.50, nadaljevanje v Avstrijo do božje poti Maria Luggau na koncu Ziljske doline.

Tam romarska pobožnost, sv. maša in okrepilo iz popotne torbe.

Nadaljevanje v dolino reke Drave, v mesto Innichen/S. Candido, kjer Drava izvira, postanek za ogled.

Nadaljevanje po dravski dolini nazaj na Gorenjsko, kjer bo slovesno (pozno) kosilo s praznovanjem godovnjakinj.

Povratak v večernih urah.

Stroški za romanje: 40 € (za člane DPSD). Plačilo ob prijavi!

ROMANJE OB 150-LETNICI SMRTI JANEZA VIANNEYA – ARŠKEGA ŽUPNIKA

V Milano k sv. Ambrožu – Marijina Oropa – Ars-Švica: Einsiedeln

Avtobus: 4 dni + 3 noči****

Program:

1. dan: 23.9.-sreda: Odhod avtobusni odhod ob 6h izpred cerkve na Viču, Tržaška 85; po vipavski dolini s postankom na AC (nekdanja meja Vrtojba). S postanki do Milana in sv. maša pri sv. Ambrožu v popoldanskih urah. Nadaljevanje do gorskega svetišča OROPA, večerja in prenočevanje.
2. dan: 24.09.-četrtak: po zajtrku in molitvi nadaljevanje poti po dolini Aosta pod Belo goro v Francijo. Mimo Lyona do cilja romanja, mesta Ars, ki slavi jubilej 150 - letnice smrti svojega župnika Janeza Vianneya. Sv. maša, romarska pobožnost, večerja, prenočevanje.
3. dan: 25.09. - petek: po jutranjih opravilih nadaljevanje vožnje v Švico, mimo Ženeve, Berna, Zuricha do švicarske Marijine božje poti Einsiedeln. Tam romarske pobožnosti in sv. maša. Večerja in prenočevanje ob jezeru.
4. dan: 26.09. - sobota: po jutranji sv. maši po eni izmed nezasneženih poti čez gore proti domu. Jesen v švicarskih gorah preseneča! Prihod domov v poznih urah sobotnega večera – po vipavski dolini!

CENA ZA ROMANJE: 390€ (po osebi – članska cena!) Avtobusni prevoz, cestnine, parkirnine, 3x prenočevanje s polpenzoni, ostali stroški.

POTREBUJETE EVROPSKO KARTICO ZDR. ZAVAROVANJA, ki jo dobite na ZZZS brezplačno!***

Prijave že sedaj, sicer najpozneje do 10. sept. 2009 (če bo še prostor)

p. Peter Lavrih, ofm, CTS mob.: 041 66 91 34

Komisariat za Sveto deželo

Tržaška 85, 1000 Ljubljana; tel.: 01 24 44 250; faks: 01 24 44 253;

www.sveta-dezela.si; email: komisariat@rkc.si; TRR SI56-0510-0801-0637-691

Andraž Arko OFM – Urša Skoberne
Vsak utrip srca za Boga

Serafinski svetniki 2

Teh Andraževih in Uršinih slikanic smo že kar vajeni, vendar nam vsako leto prinesejo kaj novega. Lanski *Serafinski svetniki 1* so že napovedovali, da bo nekaj sledilo. In tako letos stopajo pred nas svete in blažene sestre iz II. reda, iz reda sester klaris. Kot v lanski slikanici, kjer smo srečali svete brate, tako je na vsaki strani letošnje s sliko in besedo predstavljena po ena sestra. Njihova svetost je rasla in dozorela v strogi klavzuri, zato je morda malo manj znana, a ni nič manj zgovorna. Radi se seznanimo z njimi in si jih vzemimo za priprošnjice.

ISBN 978-961-6326-75-9

Format: 21 x 30 cm, trda vezava, 52 strani

Cena: **8,00 €** (za bralce Brata Frančiška do 15.7. **samo 6,80 €**)

VSAK UTRIP SRCA ZA BOGA

Serafinski svetniki II

Andraž Arko OFM Urša Skoberne

V pripravi:

Roch Niemier OFM, **Po Frančiškovich in Klarinih stopinjah**

V šoli velikih molilcev: Marie-France Becker, **Klara Asiška**

Milan Bizant DJ, **Na meji med svetlobo in senco**

Predstavljeno lahko naročite na naslovu:

Založba Brat Frančišek

Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana

tel.: 01 2429312, faks: 01 2429313, e-mail: zbf@ofm.si, <http://franciskani.rkc.si/zbf/>

*V Gospodovem imenu
 prosim vse brate, naj si
 prisvojijo vsebino
 in smisel tistega,
 kar je v tem načinu
 življenja zapisano
 v zveličanje naše
 duše, in se v svojem
 spominu pogosto
 v to poglajljajo.*

Fonte Colombo

Novi generalni minister OFM

Po stopinjah sv. Frančiška Asiškega

Sklic volilnega kapitlja FSR

Prvomajsko kolesarjenje FRAMA

Romanje ob 150-letnici smrti

arškega župnika Janeza Vianneya